

Narodna mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja brezplačno, za letno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENSKEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Za naš les

Kmalu bo poteklo leto dni, odkar so stopile v veljavo sankcije proti Italiji ki naravnost sicer niso pomenile prepovedi izvoza našega lesa, toda nanje je Italija odgovorila s protisankcijami, ki so pomenile popoln zastoj izvoza našega lesa v Italijo. To velja predvsem za Slovenijo, dočim izkazuje statistika naše zunanje trgovine za prvo polovico leta, da smo izvozili iz drugih pokrajin lesa in proizvodov lesa v Italijo za 15,37 milijonov pri skupnem našem izvozu v Italijo v znesku 32,2 milijona Din.

Sankcije so nam najbolj občutljivo pokazale, kaj pomeni za naše gospodarstvo les, posebno pa njegov izvoz v Italijo. Ni nam treba v ta namen ponavljati statističnih podatkov, ki govore o važnosti za naše gospodarstvo, ker sami na lastni koži dovolj čutilimo sedanjí zastoí na našem lesnem trgu. Imela pa bi lahko sankcije tudi svojo dobro stran, če bi se iz njih kaj naučili.

Predvsem smo ob njih občutili svojo enostransko navezanost na italijanski trg. Seveda ne smemo vzrokov te navezanosti iskati samo v drugih faktorjih kot n. pr. v naši zemljepisni legi, prometnih razmerah itd. Pač pa moramo reči, da je tega v veliki meri kriva tudi konservativnost naših podjetnikov v lesni stroki. Sicer smo skušali že prej usmeriti naš les tudi na druga, na neitalijanska tržišča, pa tudi sedaj v dobi sankcij smo skušali najti nadomestilo za italijanski trg. Toda pokazalo se je, da je za tako preusmeritev potrebno veliko več časa, potem pa tudi dobre organizatorične povesanosti našega lesnega izvoza. Ta neorganiziranost je danes popolnoma neumestna in ne pomaga sklicevanje na noben gospodarski liberalizem, ker vidimo, da vsi drugi nastopajo v konkurenčni borbi za inozemska tržišča organizirani, le mi nadalje zapravljamo v korist tujih posredovalcev milijone in milijone narodnega premoženja. Poleg tega moramo navesti še važen razlog, zakaj nam ni mogoča hitra in uspešna preusmeritev na nova tržišča, to je pomanjkanje kapitala. Tako tudi tu vidimo, da bi se dalo z združenimi močmi doseči marsikaj, kar se nam zdaj vidi kot nemogoče.

Letos imajo žitrodne pokrajine naše države zelo dobro letino, ki se bo dala tudi dobro vnovečiti. S tem bo tamošnjemu kmečkemu ljudstvu zelo pomagano, manj pa se bo poznalo izboljšanje pri nas. Na eni strani moramo ugotoviti, da smo letos imeli slabo letino pšenice in bomo morali uvoziti pozimi in spomladni okoli 1000 vagonov več kot lani. Na drugi strani pa dosega naša živinoreja še vedno prenizke cene in naše lesno gospodarstvo ne prinaša nobenih koristi. Če pa hočemo, da bo slovensko gospodarstvo oživelo, moramo poleg nujno potrebne mobilizacije naših denarnih zavodov poskrbeti tudi za boljšo prodajo in boljše cene naših najvažnejših proizvodov: živine in lesa.

Naša trgovinska politika bo morala v večji meri kot doslej vpoštovati tudi dejstvo, da je les naš najvažnejši izvozni predmet. Več kot petino našega izvoza po vrednosti tvori les; stavbni, drva, oglje, finalni izdelki, ekstrakti itd. Ne pogajamo se samo za ugodnosti pri izvozu pšenice, koruze, češpelj, živine itd. Pridetek teh predmetov je vse preveč odvisen od vremenskih razmer in njih izvoz ni tako stabilen kot izvoz lesa. Če dajemo za našo pšenico, češplje velike koncesije, so tem bolj potrebne koncesije pri izvozu lesa in izdelkov lesa. Če drugače ne gre, pa pomagajmo recimo industriji lesnih finalnih izdelkov z izvoznimi premijami, ki bi se kaj kmalu bogato poplačale.

Glede na veliko važnost lesa v našem gospodarstvu je bila potrebna razstava »Za naš les« na letošnjem jesenskem velesejmu. Prav je, da se tudi najširša javnost seznani s to veljavno gospodarsko panogo. Prav pa je tudi, da merodajni faktorji vidijo, kaj pomeni prav za prav les za naše gospodarstvo. Še bolj velikega pomena pa je propaganda, ki jo vrši razstava, za večji konzum lesa doma. Nešteto je še načinov porabe lesa. Moderna tehnika je spoznala veliko vrednost lesa za najrazličnejše zgradbe in porablja v vedno večji meri kot gradbeni material les. Ni pa še zaključena vrsta vseh najrazličnejših možnih načinov porabe lesa, kar nam dokazuje vsakodnevno življenje.

Ob sedanjih razmerah na tujih tržiščih, posebno pa na italijanskem tudi ni pričakovati, da bi se v dolednem času naš izvoz lesa v Italijo dvignil na prejšnjo višino. Naša konkurenca je profitorala izredno veliko v naši odsotnosti. Gotovo pa je nujno potrebno, da se pri bodočih pogajanjih z Italijo zagotovi čim največ ugodnosti za naš izvoz lesa, ker smo videli, da druge panoge naše izvozne trgovine niso bile tako hudo prizadete radi sankcij. Poglejmo, kaj je bila naša zahteva, da se s kontingenti, ki jih bomo dobili od Italije za naš les, zagotovi predvsem izvoz lesa iz Slovenije, ki je najbolj trpela radi sankcij, dočim so lesne industrije v drugih delih države vzdržale svoj izvoz v druge države in lažje našle nadomestilo za izgubljeni italijanski trg. Seveda pa je to mogoče le na ta način, da se izvede dobra organizacija naše lesne izvozne trgovine, ki bo pravičnija za vse pokrajine, ko sodelujejo pri izvozu lesa.

Letošnja razstava na velesejmu pa nam bo tudi pokazala, kako važna industrijska sirovina je postal les. Velik del kemične industrije in vsa papirna industrija temelje na lesu. Še večja pa je poraba za les v industrijskih državah, kjer les nadomešča sirovino, ki so jih doslej smatrali za neobhodno potrebne. Poglejmo samo bencin, katerega izpodriva sintetični bencin, ki se izdeluje iz lesa. V nešteti drugih industrijskih panogah prihaja zopet les do veljave. Zato moramo tudi mi stremeti za tem, da si sami zagradimo take industrije, ki bodo predelovale naš les doma, da ne bomo samo izvažali siro-

V Kremlju sedi zopet Ivan Grozni

Rdeča armada izpodkopana
Jagoda strelja in zapira vseuprek
Vsa kremlijska straža zamenjana

London, 31. avgusta. Dogodki v sovjetski Rusiji so veliko večjega pomena in obsega, nego se je mislilo prvotno. Zdi se, da je zarota proti Stalinu razširjena po vsej rdeči armadi. Stalin vlada sedaj čisto sam s pomočjo svojega rablja, načelnika GPU Jagode. Ves dan sedi od ranega jutra do polnoči v svoji pisarni v Kremlju in izdaja povelja za aretacije. Rusija doživlja teror, kakršnega je poznala samo za vladavine Ivana Groznega.

Najslavnejši general v nemilosti

Največja sezacija je pač vest, da je pod nadzorstvom maršala Blücher, v katerega je dosegal Rusija stavljal vse svoje nade v morebitni vojni z Japonsko. Stalin ga ima na sumu, da je proti njemu, oziroma, da simpatizira z njegovimi sovražniki in ga celo dolži, da je nameraval izvesti obmejni spor z Japonsko, da bi se mogel proglasiti za diktatorja v Sibiriji in korakati s svojo armado, ki je najboljše opremljena od vseh, proti Rusiji, da Stalina strmoglavil. Stalin je poklical v Moskvo načelnika dajnovzvodne GPU Deribasa, da mu poroča o položaju in da sprejme nova navodila. Načelnik političnega oddelka rdeče armade na Daljnem vzhodu Aronstam pa je dobil povelje, da naj pazi na vsak korak generala Blücherja. Stalin tudi ne zaupa več maršalu Tuhačevskemu, ki je bil L. 1920. s svojo armado prišel pred vrata Varšave in je zdaj namestnik vojnega komisarja Vorošilova. Stalin ga namreč sumi, da se je udeleževal razgovorov o zaroti proti svojemu načelniku, vojnemu komisarju Vorošilovu, ko se je enkrat peljal iz Moskve v Kijev.

Vsa Ukrajina zrevolucionirana

Zarotniška gnezda se nahajajo v vseh oddelkih rdeče armade. Najbolj okužena je Ukrajina. Tako v Kijevu, v Poltavu in Odesi, kakor v drugih večjih ukrajinskih garnizijah so aretirali sovjetske uradnike in častnike. Med njimi je predsednik ukrajinske vlade Jurij Kočubijski, ki je bil poveljnik ukrajinske rdeče armade. Kočubijskega dolžijo, da je hotel začeti vstajo, za katero naj bi bil dal signal regiment kozakov, v katerem je Kočubijski general v rezervi. V Ukrajini so bili deloma postreljeni, deloma zaprti vsi vojaki, ki so se uprli povelju, da bi streljali na kmete, ki niso hoteli oditi žita.

Streljanje v Leningradu

Za Ukrajino pride takoj Leningrad, kjer so osumljeni vsi trije polki, da so bili deležni zarote proti Stalinu. V tem polku so ustrelili že več častnikov, podčastnikov in vajakov. Armada je tako zelo okužena z opozicijskimi elementi, da je Stalin prišel naravnost z uma. V Moskvi je odstranil vse čete, ki stražijo Kremelj in ostala vladna poslopja ter jih zamenjal s svojim polkom iz Georgije, ki mu je najbolj zvest. Zamenjal je tudi skoro vse načelnike vojnega komisarjata.

Zapadni Sibirski in kozaki proti diktatorju

Zrevolucionirana je rdeča vojska tudi v zapadni Sibiriji; najbolj v Čeljabinsku, Omsku, Novem Simbirsku in Tomsku, kjer so agenti GPU aretirali veliko častnikov. Ni pa ostalo samo pri aretacijah ampak so nekatere čete kar obkolili in v celoti postreljali. Ostale polke pa odpošiljajo v vzhodno Sibirijo in na meje proti Kitaju ter jih nadomeščajo s Stalinu zvestimi regimenti, ki prihajajo iz južnega Kavkaza, kjer je Stalin doma. Na severnem Kavkazu pa so tudi zasledili zaroto in zaprli štiri polkovnike, ki so zaroto vodili, predvsem med kubanskiimi kozaki. K njim je Stalin poslal znanega maršala Budjenija, ki je doma iz Kubana in ima nalogo pridobiti vojske zapet za Stalina. Isto tako vlada hudo vrenje v okraju reke Donca, kjer je zrevolucionirano tudi delavstvo.

Ural, Bela Rusija, Karelija...

Revolucionarno razpoloženje vlada nadalje po vsem Uralski, zlasti pa ob železnici iz Moskve v Čeljabinsk, predvsem pa v ufiški guberniji in v industrijskih središčih za železo oziroma jeklo na Uralu samem.

Močno revolucionarno središče je nadalje Bela Rusija, predvsem njeno glavno mesto Minsk. Tukaj so organi GPU aretirali celo sumo uradnikov, predvsem tajnico komunistične stranke Ročovskovo, potem glavnega urednika uradne »Zvezde«, Rosenbluma, in glavnega urednika »Rabočega«, Kleinerja, ter dopienika moskovskih »Izvestij«, Meščevića, ter druge funkcionarje stranke, ki so bili vsi na strani Trockega.

Istotako vre v Kareliji, ki leži severno od Leningrada. Tukaj so agenti Jagode zaprli bivšega predsednika karelske vlade Arhipova, ki je obdolžen, da je delal na neodvisni Kareliji skupaj z mnogimi drugimi funkcionarji stranke. Stalin je

vin, nazaj pa zopet za drag denar uvažali končne izdelke ravno iz našega lesa.

Želimo, da bi letošnja razstava dosegla svoj propagandni namen in pomagala našemu gospodarstvu ter ljudstvu k boljši prodaji lesa baš na domačem trgu, katerega obvladamo lahko sami, in pripomogla k gospodarski osamosvojitvi naše države in pa blagostanju našega ljudstva.

odredil deportacije Karelicev v masah. Nad 25.000 kmetov in meščanov so že v vagonirali v vzhodno Sibirijo in v Turkestan.

Stalin zastražen od Georgijceev

28. t. m. zjutraj so našli obešen na zid Kremlija, v katerem stanuje Stalin, obdan od svojih georgijskih polkov, venec z napisom: »V spomin sta-

rim tovarišem Zinovjeva in Kamenjeva«. Ko je Stalin to izvedel, je takoj poklical Jagodo in mu dal nalog, da pošlje v ječo vso stražo Kremlija, ki je bila potem takoj nadomeščena z vojniki georgijskega polka. Obenem je Stalin ukazal, da se mora odreči potni list vsakomur, ki je količkar na sumu, da je proti njemu in njegovemu režimu. Zanimivo je tudi, da je GPU razgnala v Moskvi klub intelektualcev.

Izpoved Trockega: Delam na revoluciji v Franciji

Zelo senzacionalno se razvija zadeva Trockega. Sovjetski poslanik v Oslu Jakubovič je norveškemu ministru za zunanje zadeve izročil noto, v imenu svoje vlade zahteva, da se Trocki iz Norveške izžene. Sovjetska vlada se sklicuje na sklep Zveze narodov v Zenevi ob priliki umora kralja Aleksandra I., da se morajo države med seboj proti teroristom podpirati. Zaradi tega je norveška vlada, ki je kakor znano socialistična, prišla v težek položaj, iz katerega se je rešila na ta način, da je Trockega internirala. Obenem je bil Trocki zašiljan in je podal zanimivo izpoved. Govoril je nemško in je dejal, da je brez narodnosti. Priznal je, da je politično deloval in organiziral četrto internacionalo z namenom, da zrevolucionira Evropo. Povedal je tudi, da je delal na tem, da se

v Franciji osnujejo sovjeti v svrhu revolucije. Kar se pa tiče zarote proti Stalinu, ni hotel dati nobene izjave. Ker ni hotel podpisati izjave, da se odslej ne bo več pečal z nobeno politiko, so ga pod strogo stražo internirali, njegova dva tajnika pa so aretirali in potem izgnali.

Obenem objavlja pariški »Gringoire«, da je Stalin poslal v Pariz svojega prvega izvedenca za revolucijo Pjanického. Ta je pridobil zase večino sindikatov. Pjanického dela na čim tesneši zvezi med drugo in tretjo internacionalo, da bi se jeseni proglasil generalni štrajh po vsej Franciji z namenom, da se izvede revolucija in proglasi francosko-sovjetska republika. Pjanického nadzira tudi francoske komuniste, predvsem Thoreza in Duclosa, kei so pod vplivom Trockega.

Stalin bo odstabil vse poslanike

„To niso nobeni diplomati, ampak navadni strankini agitatorji!“

Variava, 31. avgusta. b. Po vesteh iz Moskve je prišlo med Stalinom in Litvinovim do hudega in nevarnega spora, ki se zna končati s padcem Litvinova.

Litvinov je obiskal Stalina v Kremlju in ga opozoril na neugoden odmev zadnjih moskovskih justifikacij v inozemstvu in na nezadovoljstvo številnih odličnih komunističnih delavcev v raznih evropskih državah, ki jim je sedaj vse zelo zelo otežkočeno, skoraj onemogočeno. Fašistični tisk je takoj izkoristil moskovski proces in usmrtil ter je pričel s sistematično in ostro ofenzivo proti komunistu in sovjetski Rusiji, ne brez uspeha. Zato so tudi komunistične vrste zelo vznemirjene, ker je v nevarnosti njih dolgoletno nevarno in težko delo. Tudi sovjetski diplomati so zelo vznemirjeni zaradi nevarnosti, ki jim grozi, ker so zaradi svojega položaja imeli zveze s trockisti in skušali zvedeti za njih načrte. Sedaj jih Stalin smatra za pristaše Trockega in ogroža njih položaj.

To so bile glavne besede Litvinova Stalinu, ki pa je Litvinovu odgovoril ostro in suhoparno, da se dogodki v Rusiji ne tičejo prav nikogar v inozemstvu. To so čisto notranje ruske stvari, v katere se nihče ne sme vmešavati. Glede diplomatskega personala sovjetske Rusije v inozemstvu pa je Stalin napovedal popolno tiščenjo od najvišjih do najnižjih uradnikov. Stalin je obtožil ves diplomatski sovjetski zbor, ki da je delal vse drugo, samo ne za interese sovjetske Rusije. Ti diplomati so smatrali kot svojo prvo nalogo, da se bavijo s komunistično propagando in da vsak trenutek izovzejo spore in potrese drugih oblasti, ki so neverjetno lahko prišli do dokumentov o delu teh »diplomatov«. Ves diplomatski zbor bo odstranjen, namesto njega pa

bodo prišli diplomati, ki bodo zares diplomati, ne pa povprečni strankini agitatorji, ki so s svojo nesposobnostjo samo izpodkopavali ugled sovjetske Rusije v odličnem zgodovinskem trenutku.

Trdi se, da so te besede diktatorja Stalina napravile najhujši vtis na sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova, ki je edini odgovoren za delo diplomatskega zbora, ki ga je sam postavil na svoja mesta. Splošno se pričakuje, da bo Litvinov podal svojo ostavko, toda ne takoj, pač pa šele tedaj, ko bodo izvršene vse izpovede z njegovim podpisom, tako, da na Stalina ne bo padla prav nobena odgovornost, zlasti pa si neče nakopati sovražstva ljudi, ki bodo padli kot žrtev njegove politike.

Politična policija dela v vsej Rusiji z največjo naglico in v kratkem bo cela kopica novih političnih procesov, vendar pa ne več javnih. Vsa tragedija se bo odigrala za zaprtimi vrati, da ne bi izzvala prevelikega vznemirjenja v množicah. Predvsem bodo izrečene številne obsodbe na dosmrtno izgnanstvo v Sibirijo, toda to le za množice, vsi glavni krivci pa bodo že naslednjega dne ustreljeni v zloglasnem dvorišču kaznilnice Ljubanke.

Vse ječe prenapolnjene

Stockholm, 31. avgusta. b. Ukrep novega diktatorja Jagode, ki je dobil od Stalina vsa pooblastila za iztrebljenje trockistov, so se zelo poostriili. Število aretiranih znaša nad 8000 ter so ječe prenapolnjene. Med aretiranimi je tudi manjše število vladnih gardistov in menjševikov. To so stari veterani in komunisti iz Ljeninove dobe. Lov na trockiste se vsebolj spreminja v lov na Ljeninove pristaše.

Pred naskokom na Irun

Mesto so zapustile vse ženske, otroci in starši

Pariz, 31. avgusta. b. Radio agencija poroča s španske meje, da se okrog trdnjave Irun pripravljajo tako nacionalisti, kakor tudi rdeči na odločilno bitko. Okoli polnoči je zapustilo mesto 800 žena in otrok, ki so šli čez francosko mejo, davi v zgodnjih jutranjih urah pa so odšle čez francosko mejo še nadaljnje trume žena in otrok ter starčkov, tako da jih je sedaj na francoskih tleh okoli 4000. General Molle je že izdal povelje v teku večrajšnjega dne, da se postavijo topovi najtežjega kalibra, ki bodo pričeli bržkone že danes bruhati svoj peklenški ogenj na vladne vojske. General Molle je sedaj poslal posadki, ki brani Irun, ultimatum, da bodo oni krivi za vse nedolžne žrtev, če ne bodo izpraznili mesta, ki ga bodo nacionalisti pričeli z vso srditostjo obstreljevatí.

Strani madriidske vlade samo zaradi tega, ker jim je Madrid obljubil, da bodo baskiške pokrajine v Španiji dobile popolno samostojnost, kar pa je general Molle doslej odklanjal. Sedaj pa so postali baskiški nacionalisti mnogo bolj popustljivi, ker oni v St. Sebastianu in Irunu prav za prav nimajo skoraj nobene besede več, ker je vsa oblast v rokah anarhistov. Kar se tiče pogajanj med delegati madriidske vlade in nacionalisti, gre v glavnem za to, da bi se sedanja vojna vodila nekoliko bolj po človeško.

Madrid, 31. avgusta. b. Osebeje nemškega poslanstva in konzulata v Madridu je zapustilo v nedeljo Madrid in odšlo v Alicante. Razlog te premetitve doslej še ni znan.

Pogajanja za premirje

London, 31. avgusta. AA. (DNB) Reuter trdi vlie izjavam političnih krogov, da se v St. Jean de Luzu vrše pogajanja za sklenitev premirja v španski državljanski vojni.

Dunajska vremen. napoved: Pretežno oblačno, deževno in nekoliko hladneje.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno.

Filip Uratnik

Tekstilno delavstvo v borbi za kolektivno pogodbo

V tekstilni stroki je stopilo v 57 podjetjih 14.000 delavcev in delavk v tarifni pokret. Nad tretjina teh delavcev je v slatki.

Vzroki.

Vsi ti delavci žele, da se uredi njih delovno razmerje s kolektivno pogodbo, enako kakor je to v vseh sosednjih državah, v katerih je naša tekstilna industrija doma.

Delavstvo smatra že za vprašanje ugleda in vpoštovanja njegovega dostojanstva, da mu priznajo tekstilna podjetja iste pravice, ki jih delavstvo v deželah, od koder so se k nam preselila, brez nadaljnjega priznavajo.

To za nekatera podjetja ni združeno s posebnimi mejnimi poviški. V nekaterih podjetjih pa je mejni nivo tako nizek, da bo treba ob tej priliki meзде znatno povišati.

V velikem, če ne večjem delu podjetij, bo treba spremembe tudi v tem oziru, da se v bodoče pozitivni predpisi naše delavske zaščitne zakonodaje ne bodo več kršili ali iztiravali.

V pogledu mezd je treba vedeti, da je bilo plačanih v dravski banovini koncem leta 1935 1200 delavcev in 3600 delavk pod 3 Din na uro, med temi 580 le z 1.50 Din, daljnjih 630 le z 1.80 dinarjev na uro. V našem gorenjskem središču je potrebno preurediti delovni čas tako, da bo postal v njih osemurni delovni čas pravilo, — kakor predvideva to zakon, ne pa redka izjema. Dosedaj je tam deseturni delavnik pravilo. Izjemoma pa se začinja uvajati 12 urni delovni čas.

Dosedanji potek pokreta.

Delavstvo je zahtevalo tekotom lanskega leta v večjem številu tovarn sklenitev kolektivne pogodbe. V tem stremeljenju je uspelo na zadovoljiv način le v predelih v Lijuni. (Kolektivne pogodbe imamo poleg tega še v Jaršah, v Otiškem vrhu in pri Stori. Ne moremo pa reči, da je urejeno s temi pogodbami delovno razmerje na zadovoljiv način.) Imamo sicer več obratov, v katerih je mejni nivo še višji kakor v Lijuni. Ti obrati pa niso znali ceniti moralne strani, ki jo ima za delavstvo kolektivna ureditev delovnih odnosov. Oni so kolektivno pogodbo z isto upornostjo odklanjali, kakor tisti obrati, ki bi mogli s kolektivno pogodbo kaj izgubiti. Za to tudi s tega tarifnega pokreta ne morejo biti izvezli.

Ker so se vsa podjetja vedno izgovarjala, da je treba urediti delovne odnose s kolektivno pogodbo, ki bi veljala za vse obrate v banovini in če mogoče v vsej državi, je odgovorilo delavstvo z mejnim gibanjem, ki se nanaša na vsa tekstilna podjetja v dravski banovini.

Delavske organizacije so proučevale več mesecev težavno gradivo, ki bi se moralo urediti s tako kolektivno pogodbo. Pri tem so zadrževali delavstvo, ki je postajalo že neslrpno, le s težavo od spontanosti akcij, ki so pa vendarle, zdi to, zdaj bolj izbruhnele, ne da bi bile za drugo stran znak, da je treba tu nekaj ukreniti. Ze spomladati smo informirali od delavske strani, želeč deli s tem pobudo za paralelne pripravave. Zvezo industrijevcev neoficijalno o predosnutku za kolektivno pogodbo v tekstilni industriji. Sredi julija so izročile strokovne organizacije vsem tekstilnim podjetjem predlog za kolektivno pogodbo. Šele čez en mesec smo uspeli, da je sklicalo nadzorstvo dela prvo razpravo glede tega predloga.

Na tej razpravi so izjavili delodajalski zastopniki, da so brez pravih pooblastil, nastopiti

pa so deloma tako, da so dobili delavski zastopniki vtis, da podjetniki stvari ne smatrajo za nujno, temveč za vprašanje, ki je morda interesantno za teoretične študii, ki pa se lahko raztegne na več mesecev ali pa tudi na leta. Vendor je bilo pod pritiskom nadzorstva dela sklenjeno, da se razprava čez 14 dni nadaljuje.

Reakcija delavstva.

Centralni tarifni odbor je smatral pri tej situaciji za potrebno, da se pokaže razpoloženje delavstva na javnih shodih. Pokazalo se je, da je to razpoloženje še težje, kakor je ocenjeval sam tarifni odbor. Začelo je prevladovati prepričanje, da se tu s samimi razpravami in diskusijami ne bo prišlo nikamor in da je treba odločnih dejanj. Tako je prišlo do znanih dogodkov v Kranju. Potrebna je bila teška notranja borba, da je ostalo delavstvo v drugih centrih mirno.

Razprava dne 28. avgusta.

Podjetniki, ki so ves čas dosledno gazili ali vsaj iztiravali delavske zaščitne zakone, so postali povodom dogodkov v Kranju nacnkral vneti čuvarji zakonitosti. Zahtevali so od državne oblasti, naj vpostavi zakonito stanje. Pri tem so mislili na izpraznitve tovarn po državnih organih. Delavstvo je hvaležno gospodu banu, da je položni sporu svojo pažnjo, da se je dal informirati o njega položju tudi od delavske strani ter da je mezdno razpravo z dne 28. t. m. osebno otvoril in je predložil obema strankama, da je potrebno, da se sporazumeva.

Ako bi pristopili podjetniki h konkretni razpravi, kakor so gospodu banu na njegov prvi poziv obljubili, bi imeli danes zakonito stanje, da že vpostavljen. Delodajalci pa so svojo obljubo takoj po odhodu gospoda bana prelomili. Gospod ban je priporočil, da bi se začela, četudi neoficijalno, med ožjim zastopstvom obeh strani konkretna razprava, pri katerih bi se videlo, kako velika so stvarna nesprotstva, ki oboje strani dele. Delavstvo je tako delegacijo res sestavilo. Ko se je zglasilo 29. t. m. na razpravo, pa druga stran zopet ni hotela pristopiti h konkretnemu delu. V večerni razpravi je gladko utajala, da bi bila dana gospodu banu kakša obljuba v tem pravcu in se je pogajala štiri ure o predhodni ustavitvi stavke v Kranju.

Sedanji položaj.

Vse to je ustvarilo med delavstvom skrajno napet položaj. Nezaupanje v vsako možnost mirnega sporazuma z drugo stranjo raste. Groze novi konflikti. Industrijalci upajo, da bo posegla v ta spor državna oblast z oroženo silo in vpostavlila »zakonito stanje«, obenem s širokim pooblastilom, da smejo zakoniti gospodarji vršiti dalje nezakonitosti in akumulirati prekomerno in iz zdravja svojih nezadostno prehranjenih delavcev svojo lastnino.

Mi pa postavljamo poslodevskim pravicom nasproti pravico do socialne zaščite in do zadostnega plačila za delo ter zahtevamo, da se obe pravici paralelno postavita.

Mislimo, da industrijalci položaja ne ocenjujejo prav, ako so dali svojim zastopnikom res pooblastilo za vse izzivajočo taktiko, kakor smo jo zgoraj opisali.

Zelo dvomljivo je, ali more imeti vse to kak drug uspeh, kakor nove neredne in novo uničenje materijalnih dobrin. Na to delah pa so bož zastopniki industrije menda zadnji poklicani.

„Jutrove“ zun. politične intrige

Odkar so antidemokratski in framsanski elementi, ki se zbirajo v Jugoslovanski nacionalni stranki, izgubili oblast iz svojih rok, ne morejo nikamor več med ljudstvo. Ti jenesarski batinaši, ki sta jih pri nas vodila Kramar in Pucelj, so med narodom tako obsodjeni, da jim povsod, kjer se prikažejo, moli nasproti pest ali škorenj. Tega se ta propala politična klika tudi v precejšnji meri zaveda in zato vidimo, da pri sedanjih občinskih volitvah skoraj sploh ne doživimo, da bi se ti zloglasni teroristi sploh upali kje nastopiti pod svojim imenom. Zapustila jih je inteligenca, zapustil jih je kmet in delavec; na svoji strani imajo le še nekaj učiteljev in nekaj odvisnih ljudi, katerim njihov kapital reže kruh.

Ker v domači politiki našim ljubiteljem diktature nad ljudstvom ne cvetejo rožice, so se spravili v zunanjo politiko. Ze nekaj dni se drugače precej brezposelno »Jutrove« prizadeva, kako bi svojim čitateljem dovedela, da »Slovenec« pisanje ni čisto v skladu z zunanje-političnimi smernicami naše jugoslovanske države. To se tako sliši, kakor bi samo »Jutrove« ali pa Kramar, ki je pred leti v bivših vladah nekaj dni zastopal odsotnega zunanlega ministra, vedela, kakšne so smernice naše zunanje politike. »Slovenec« pa tega ne more vedeti in rabi šele od »Jutrova« pouka in tozadevnih navodil! Seveda pa gre pri stvari edinole za prav debelo otipljivo intrigo, s katero bi masonsko krilo JNS hotelo izigrati naš list proti vladi JRZ. To je smisel vseh skrivnostnih namigavanj v »Jutrove«, ki kaže predobro znano intrigantsko miselnost jutrovskega kroga.

»Jutrove« zunanje-politično mnenje, v kolikor ima »Jutrove« sploh kako svoje mnenje in ni le voljan izvršitelj tajnih navodil podzemskih družbe, je nekako naslednje: Mi moramo vse države, s katerimi imamo politične prijateljske zveze, vedno in brezpogojno hvaliti. Toda ne le države, tudi vlade in režime, ki so slučajno na površju. Samo hvaliti

moramo, ako imajo n. pr. Francozi levičarsko ali desničarsko vlado, če imajo demokratično ali diktatorsko. Hvaliti, če vodijo politiko, ki je v skladu z interesi naše države, in hvaliti tudi tedaj, če so na naše potrebe ne ozirajo bogve kaj. Udano jih moramo proslavljati, če njihovo vladno časopisje piše v prilog našega političnega sistema in režima, ki je na vladi, in enako hvaliti, če nas napadajo, ker si dovolimo delati tudi nekolkilo svojo politiko. — Taka približno je suženjska mentaliteta ljudi in listov pri nas, ki ne koreninijo v naši zemlji in v našem narodu in se morajo radi tega kot petelin na strehi sukati po vseh vetrovih, ki pihajo iz tujine.

Toda pri vsej stvari tudi to ni jedro. Kurje oko, ki »Jutrove« in njegove zaplečnike žuli, je neke drugod: »Slovenec« večkrat tudi v zunanje-političnem pogledu zapiše kako misel, ki francoski masonski loži Velikega Orienta in njegovim podružnicam v Pragi in Belgradu ni povšeči. Iz teh gnezd potekajo vse globoke skrbi za naš pravi jugoslovanski patriotizem. Odtod vse ogorčenje, ako si kdo drzne drugače misliti, kakor pa mu to dovolji masonski pravilnik! Kajne, bratci! tvoj brk, da je tako!

»Slovenec« pa je že davno brez vsakega oportunitizma, sledeč glasu naše narodne duše, gojil in navezoval prijateljske stike z bratskim češkim in velikim francoskim narodom, ne kakimi trenutnimi režimi, z narodom, ker je to tudi v korist naše Jugoslavije. In to brez razlike: ali je bil po svojih ljudeh zastopan v vladi ali pa je bil v opoziciji. Ravno te odkrite zavezniške politike in iskrene prijateljstva pa si je vedno ohranil tudi popolno svobodo, da svojim prijateljem odkrito pove svoje misljenje tudi tedaj, ko ga morda ne slišijo tako radi. — Vemo pa, da politični konjunkturisti in oportunisti tega navadno ne store, vsled tega tudi od »Jutrova« tega ne pričakujemo.

Francoski parlamentarci

Belgrad, 31. avgusta. m. Danes jutraj so prileteli na zemunsko letališče zastopniki letalskega odbora francoske narodne skupščine. Delegacijo vodi g. Bossoutrol. Na zemunskem letališču so goste sprejeli predsednik narodne skupščine Stevan Čirič, francoski poslanik na našem dvoru Dampierre, poveljnik našega zrakovplovstva general Nedić, zastopnik Jugoslovanskega Aerokluba in predstavnik društva Air France. Vodja francoske delegacije g. Bossoutrol je častnikarjem podal tole izjavo:

»Namen našega potovanja je ta, da se seznamo s stanjem zrakovplovstva v državah Male zveze in sovjetske Rusije, katerega moramo poznati, ker ga dosedaj še ne poznamo dovolj.«

Ob 13 je predsednik naše narodne skupščine Stevan Čirič priredil gostom na čast kosilo, nakar so si odlični francoski zastopniki ogledali mesto. Obiskali so tudi francosko pokopalnico. Ob pol 7 zvečer pa jih je sprejel predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Njim na čast prيرة nočjo večerjo francoski poslanik na našem dvoru g. Dampierre. Jutri jutraj bodo gostje s posebnim letalom zapustili Belgrad in se odpeljali v Pariz. Letalo vodi znani pilot Codos.

Velika revija naše vojske

Belgrad, 31. avgusta. m. Na dan proslave Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra bo velika revija čet na Banjici, na kateri bodo sodelovale poleg belgrajske garnizije tudi čete iz ostalih delov naše države. Te revije čet se bodo udeležile predvsem tehnične in specialne čete. Ravnateljstvo državne železnice je ukrenulo vse potrebno, da se četam in drugim udeležencem teh svečanosti podele udugnosti na vožnji in da se stavijo za to na razpolago primerni vlaki, tudi posebni, če bi bilo potrebno. Na ta dan bodo veljale izletniške vozovnice za brezplačni povratek.

Občinske volitve na Hrvatskem

Zagreb, 31. avgusta. b. Včeraj so bile v 40 občinskih savaške banovine občinske volitve. V nekaterih krajih, kakor na primer v Klanjcu, je volilo samo 5% vpisanih volilcev, medtem ko je v drugih občinah, kakor na primer v Samoboru in Sv. Nedelji glasovalo do 90%. V ostalih občinah je bila volilna udeležba od 15—90%. V vseh občinah je postavlja enotno listo samo HSS, le v petih občinah sta bili postavljeni dve listi, toda obe iz vrst HSS.

Zagreb, 31. avgusta. b. V nedeljo je zbolel dr. Vladko Maček. Vnelo se mu je srednje uho in je moral iskati zdravniško pomoč. Zaradi tega ni nikogar sprejemal razen v najnujnejših slučajih.

Shod JRZ v Srbiji

Paračin, 31. avgusta. m. Ob veliki udeležbi pristašev JRZ je bil danes dopoldne tu velik shod, katerega so se udeležili tudi ministar za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković, prosvetni minister Dobrirov Stošovič, minister za gozdove in rudnike Djura Janković, minister brez listnice dr. Miha Krek in gradbeni minister dr. Marko Kožulj. Zborovanje se je pričelo ob pol 11. Predsednik okrajnega odbora JRZ dr. Kurandžić je takoj podal besedo ministru za socialno politiko Dragiši Cvetkoviću, ki je med drugim povedal tudi naslednje:

»Prišli smo, da se prijateljsko pogovorimo o vseh stvareh, ki so v zvezi z občinskimi volitvami v tej banovini. Mi, ki smo zastopniki političnega programa JRZ, smo prišli, da uvedemo nove čase, da narod dobi tajno volilno pravico in popolno svobodo. Toda, moramo priznati, da ni mogoče kar čez noč preiti iz ene skrajnosti v drugo. To so

prve volitve od 6. januarja, na katerih se bo lahko vsak odločil po svojem svobodnem prepričanju. Zato se ne bo moglo govoriti, da volitve ne bodo svobodne. Kljub političnim zakonom je zagotovljena svoboda govora in opredelitve.«

Za ministrom Cvetkovićem je govoril prosvetni minister Dobrirov Stošovič, ki je med drugim dejal:

»Pred vojno so bile tajne volitve. Toda tajne volitve ne pomenijo ničesar, če je gospodarsko stanje tako, da se pšenica prodaja po 60—80 din za 100 kg. Mi delamo na to, da se vsakomur zagotovi svoboda pri volitvah. Kadar pa bomo dosegli večjo gospodarsko moč razdolitve, bomo tudi dali tajno glasovanje. Želim, da vsemu svetu dokažemo, da ima JRZ podlogo in prijatelje v vsem narodu. Mi smo s svojim delom povzdignili ugled države na dostojno višino. Najboljši dokaz za to je, da je angleški kralj Edvard VIII. prišel na letovanje ravno v našo državo.«

Naslednji govornik je bil minister za gozdove in rudnike Djura Janković, ki se je dotaknil v svojem govoru težav, ki tarejo kmeta in izjavil, da bo vprašanje kmetijske razdolitve končno rešeno z zakonom še pred 1. oktobrom letos.

Zadnji govornik minister dr. Marko Kožulj je v svojem govoru izjavil med drugim tudi tole: »Mi delamo na to, da ohranimo strobo nad glavami. To je politika JRZ, toda v skrbi za kmete nismo pozabili na meščane.« Minister je omenil tudi velike kredite, ki so namenjeni za javna dela, pri katerih je našo zaposlitev mnogo ljudi, ki so bili do sedaj brezposelni.

Po njegovem govoru je bilo zborovanje zaključeno.

Osebnosti

Belgrad, 31. avgusta. m. Razrešen je dolžnosti član nadzornega sveta Poštne hranilnice v Belgradu Miloš Štibler. — Prestavljena sta: za davčne inspektorja VI. pol. sk. v Metliki Peršak Jože iz Črnomlja, za davčnega kontrolorja VII. pol. sk. na davčni upravi v Celju Jože Štrbenec iz Metlike. — Pri podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani je napredoval v VI. pol. sk. Kramar Franc. — Na ravnateljstvo državnega rudnika v Vrbniku je prestavljen Jitner Ferdinand, dosedanji knjigovodja pri državnem rudniku v Velenju. — Z istim odklikom je premeščen v Velenje Miki Jože, dosedaj v Vrbniku. — Za farmaceutiko pri Splošni državni bolnišnici in Ljubljani je postavljen Nikolaj Grasselli v VIII. pol. sk., za sekundarnega zdravnika umobolnice v Belgradu pa dr. Legiša Viktor. — Od okrajnega načelstva v Črnomlju sta prestavljena na banko upravo v Ljubljani dr. Ogrin Jakob in Ljubivoj Skrt, Jovanović Vojslav pa od obmejne komisarijata v Mariboru na železniški komisarijat na Rakeku.

Belgrajske vesti

Belgrad, 31. avgusta. m. Od 1. do 6. sept. bodo letalska tekmovanja za pokal Nj. Vel. kralja. Ta tekmovanja se vrše že od leta 1933 vsako leto. Tekmovalci bodo najboljši naši letalci, ki so se za ta tekmovanja kvalificirali pri predtekmovanju meseca julija letos.

Belgrad, 31. avgusta. m. JNS bo prihodnje dni začela izdajati svoj list, ki se bo imenoval »Jugoslovanski glas«. Na čelu redakcijskega odbora je Jovo Banjanin. Ta list bo objavil v svoji prvi številki taglas JNS, ki je bil sprejet na zadnji seji izvršilnega odbora.

Belgrad, 31. avgusta. m. Voditelji srbskega dela združene opozicije Ljubomir Davidović, Jovan Jovanović in Aca Stanojevič so izdali skupen proglas svojim pristašem za predstojče občinske volitve. Ta proglas v glavnem pojasnjuje sedanje politično stanje v državi in poziva volilce, naj složno nastopijo pri volitvah za program združene opozicije.

Romunija ostane naša zaveznica

5 milijard za armado

Bukarešta, 31. avgusta. Ukaj je v soboto ministri predsednik Tatarescu nenadoma podal demisijsko svojo vlado, nakar mu je kralj poveril nalogo, da sestavi novo. Vlada je sestavljena takole:

ministri predsednik in minister za oboroževanje: Tatarescu; minister brez prtjelja in podpredsednik vlade: Inulec; notranje zadeve: Dimitrije Juca, zunanje zadeve: Viktor Antonescu; finance: Caneleov; pravosodje: Mircea Djuvara; trgovina: Valer Pop; gradbe in promet: Rihard Franasovici; delo: prof. Jon Nister; kmetijstvo in državna posestva: Vasiliu Sassu; državna obramba: general Pavel Angelescu; narodno zdravje: dr. Costinescu; verstvo in umetnosti: Viktor Iamandi; prosveta: dr. Angelescu; brez portfelja: Mihail Negura in Jon Lapedatu; državni podjetniki: Viktor Badulescu, Avrel Bentoiu, Vasiliu Barca, Tiberij Mosoiu, Peter Beian, Dimitrij Alimianesteanu, Mihajlo Berceanu in Jurij Caranfil.

Vlada je bila takoj zaprisežena in je ob tej priliki izjavil ministri predsednik Tatarescu novinarjem sledeče:

Vlada bo nadaljevala zunanjo politiko, kakršno se doslej vodile vse dosedanje vlade in kakor je je ves čas vodil g. Titulescu, kateremu moramo

izreči priznanje za zasluge, ki si jih je stekel za državo in vlado. Ta politika, katera je itak zadostno znana in je bila večkrat točno označena, ni politika, ki bi bila vezana na kakršnokoli osebo, ali pa na slučajne koristi. Naša zunanja politika ni politika te ali one stranke, ampak je politika vsega romunjskega naroda, to se pravi, je nacionalna politika v najodličnejšem pomenu, katere cilj je, da se ohrani mir in brani država. Ohranili bomo svoje prijateljstvo v zvezi s vsemi državami Male antante, s balkanskim sporazumom, s Poljsko, Veliko Britanijo in predvsem s Francijo, s katero smo nerazdružno zvezani s vsemi interesi in ideali našega naroda. Naši prijateljski odnosi s vsemi državami, s sovjetsko Rusijo in vsemi našimi sosedi ostanejo še nadalje cilj naše zunanje politike.

Polem je ministri predsednik naglašal, da bo glavna naloga nove vlade okrepitev romunske armade. Že na prvi seji vlade bodo določili nove kredite za nabavo vojnega materijala in skupnem znesku 5 milijard lejev.

Izjava je bila podana zato, da se ne bi širile kakšne napačne in svojevljne kombinacije v zvezi s tem, da v novi vladi ne sedi več Titulescu, ki je bil 14 let romunski zunanji minister.

Šahovska olimpijada

Monakovo, 31. avg. AA. (DNB) Izid 20. kola šahovske olimpijade: Litva: Letonska 3 in pol; 1 in pol, Avstrija; Poljska 3 in pol; 3 in pol, Francija; CSR 1:4, Švedska; Italija 4:0, Norveška: Finska 2 in pol; 1 in pol, Danska; Nemčija pol; 3 in pol, Holandska; Švica 4 in pol; 1 in pol; Jugoslavija: Romunija 4 in pol; 1 in pol, Belgarija; Madžarska pol; 6 in pol, Estonka; Brazilijsa 3:0. Irska je bila prost.

Mezdno gibanje cesnih delavcev

Maribor, 31. avgusta. Delavci, ki jih zaposluje podjetje Ivan Svetina iz Ljubljane pri graditvi Pohorske ceste, so stopili v mezdno gibanje ter zahtevajo povišanje meзде od 2,75 na 3 din na uro. Pri graditvi te ceste je zaposlenih 100 delavcev. Med zastopniki delavskega in podjetja so se začela pogajanja, ki do časa, ko to poročamo, še niso prinesla uspehov.

Hmelj

Uradno poročilo banovinske hmeljarske komisije dravske banovine od 31. avgusta 1936: Z nakupovanjem se nadaljuje po neizpremenjenih cenah in je prišlo tudi včeraj in danes do precejšnjih zaključkov.

Tokio, 31. avgusta. AA Reuter: Po vstopih iz Seula je tajfun na Koreji ubil 1104 osebe, težko ranil pa 1028 oseb. Ne ve se še za usodo 428 oseb.

General Rydz Smigly v Parizu

Pariz, 31. avg. AA. Glavni inspektor poljske vojske general Rydz Smigly ei bo jutri ogledal v spremstvu načelnika francoskega generalnega štaba generala Gamelina bojišča v Champagni, zlasti tiste odseke, kjer so se odlikovali polki poljskih lovecv v svetovni vojni. V četrtek jutraj bo general Rydz Smigly prisostvoval poslednji fazi manevrov 12. pehotne divizije, ob 10 mu bodo pa svečano izročili red legije časti I. stopnje. Po ceremoniji si bosta generala Rydz Smigly in Gamelin ogledala verdunsko bojišče, nato pa pojedeta v Nancy. V četrtek bo tamkaj velika vojaška parada. Nato bosta generala krenila v Metz in si bosta pri tej prilici ogledala glavne utrdbe Maginotove linije.

„Queen Mary“ izvojevala modri trak

Southampton, 31. avgusta. AA. (Reuter.) V vsem mestu je vladalo nenavadno navdušenje, ko je »Queen Mary« ob 12.40 pristala ob obrežju. Orjaški parnik je ponovno osvojil za Veliko Britanijo atlantski sinji trak. »Queen Mary« je plula s povprečno hitrostjo 30.63 vozla, medtem ko je dosegel francoski veleparnik »Normandie« povprečno hitrost 30.31 vozla. Od Newyorka do Southamptona je »Queen Mary« vozila 3 dni 23 ur in 57 minut, to je za 3 ure in 37 minut manj od rekorda »Normandije«. Prvo brzojavno čestitko je dobil kapitlan ladie od kapitana »Normandije«.

+

Globoko potrti naznanjamo sorodnikom in znancem, da so nas zapustili naša dobra mati

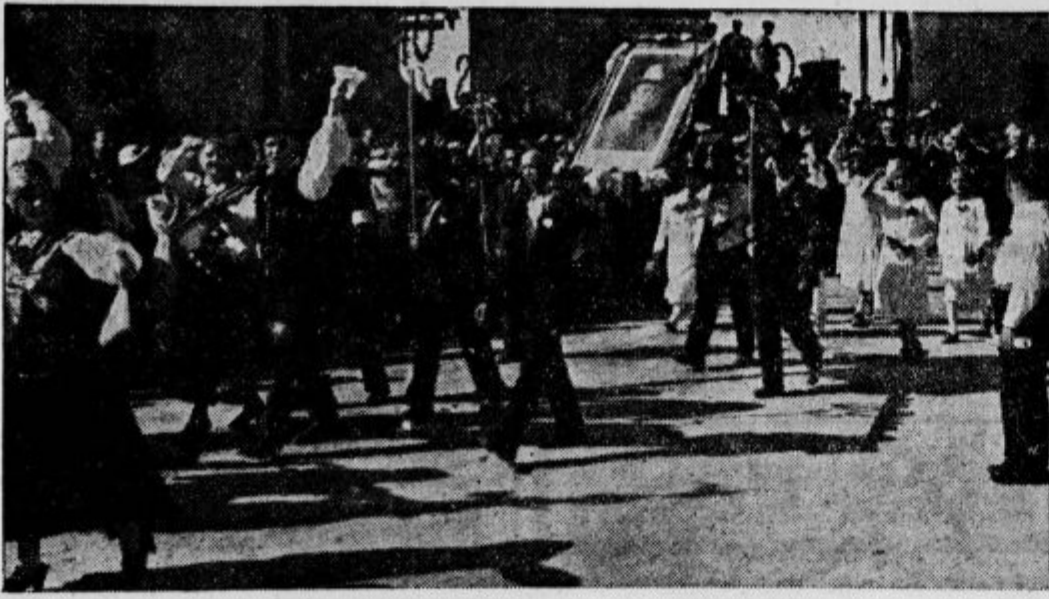
Ana Maticič roj. Meden

ki so se po daljšem trpljenju, spravljani z Bogom, preselili v večnost danes opoldne ob 1. uri, stari 80 let.

Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo, dne 2. septembra 1936, ob 5 popoldne na domačem pokopališču k Sv. Jeronimu na Ivanjem selu. Priporočamo jih v molitve in blag spomin.

Ivanje selo pri Rakeku, dne 31. avgusta 1936.

Zalujoči sinovi in hčere ter ostalo sorodstvo.

Nad 7000 ljudi**Veličastni tabor katoliških Slovencev na Jesenicah**

V slavnostnem sprevodu nesó delavci dr. Krekovo sliko.

Jesenice, 31. avgusta.

Kakor je véteraj poročal »Ponedeljski Slovenec«, je bila prireditel gorenjskega tabora na Jesenicah ena največjih prosvetnih in narodnih manifestacij, kar jih je naša Gorenjska sedaj doživela. Ze na predvečer so na Jesenice prispeli številni gostje in povabljeni, ki so potem skupno sprejeli ljubljenskega gosta in slovenskega buditelja dr. Antona Bonaventuro Jegliča. Množice so se pričele zbirati okrog središča najstarejše jeseniške organizacije — Krekovega doma, ki je zažarel v tisočeri lučkah, kakor svetilnik, kakor ključ vsemu delovnemu narodu, ki stopa po smernicah nesmrtnega dr. Jan. Evangelista Krelka. Okrog Krekovega doma se je na koncert najstarejše delavske godbe zbralo nad 2000 ljudi. Jesenice so zaživele pod vitom velikega dne slovenskega delovnega katoliškega naroda. Ko je prišel na večerni koncert bohinjski rojak minister dr. Miha Krek z gospo, je godba zaigrala državno himno. Večerna prireditel »Slehernik«, kateri sta prisostvovala nadškof dr. Jeglič in minister dr. Krek, je dosegla udeležbo, kakršne gotovo še nobena igra na Gorenjskem. Razprodanih je bilo nad 1800 vstopnic samo k predstavi. Krekova igralska družina »Aljaž« je doživela uspeh, kakršnega morda ni pričakoval njen najboljši prijatelj. S strehe Krekovega doma so švigale rakete in razsvetljevale jasno nebo ter oznanjevale nadaljevanje velikega praznika.

Dopoldansko slavje

V nedeljo zjutraj je na ključ fanfar z balkonom Krekovega doma vstalo težko pričakovano jutro jubilejnega dne in na jeseniških ulicah so se zbirale mase gorenjskega ljudstva v vsej svoji pestrosti. Prihajali so vozovi, konjeniki, kolesarji,

Nadškof dr. Jeglič se pogovarja s ministrom dr. Korošcem in dr. Krenom.

avtobusi, okoličani so romali tudi peš. Vsi jutranji vlaki so dovažali nove skupine družin Krekove prosvete po lepi gorenjski zemlji. Po jeseniških ulicah se stopalo slovensko katoliško delovno ljudstvo v svojem prazniku. Ob 9 dopoldne je na slavnostno tribuno, ki je bila postavljena pred postajo, prispel vodja slovenskega naroda dr. Anton Korošec, ki ga je množica pozdravljala z več minut trajajočimi vzkliki. Po njegovem prihodu se je mimo slavnostne tribune pričel pomikati sprevod, ki bo ostal v spominu tje v pozne rodove. To ni bil samo sij parade, to je bil korak delovnega ljudstva, prikaz njegove discipline, zvestobe — in volje, slika njegovega dela in njegove moči. Strumno so korakali možje in fantje v discipliniranih vrstah mimo svojega voditelja in mimo gostov, ki so pribitili, da vidijo ta močni korak gorenjskih sil. Stop za stopom, skupina za skupino — vse je bilo kakor iz narodove duše in iz narodovega življenja izklesan prikaz. Nad 500 je bilo samo gorenjskih narodnih noš, ki so dale sprevodu veličastno sliko narodove lepote. Mogočnata je bila vrsta delavcev-prosvetarjev, vzpodbuden nastop slovenskega študenta. Posebno pa je vžgal nastop fantov in deklet mladinskih odsekov, ki so stopali v četveroredih s starimi zmagovitimi zastavami nekdanjega Orla. Značilne so bile simbolične skupine našega dela na polju, v pla-

lini, v tovarni, v gozdu, v vinogradu itd. V sprevodu je sodelovalo do 4000 ljudi, 3000 pa jih je bilo v špalirju, ki je vzklikal slovenski katoliški prosveti in slovenskim narodnim voditeljem. Sprevod so spremljale 4 godbe: tržiška, cerkljanska, godba iz Dev. Marije v Polju in Jeseniška. Ko je sprevod prišel na »Orlovsko«, je imel cerkveni govor predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. Lukman. Njegov govor so z ojačevalci prenašali po vsem širnem prostoru. Sv. mašo je daroval prevz. nadškof dr. Anton Jeglič, katerega je množica ob prihodu na prostor ponovno in ponovno pozdravljala. Prav tako je bil deležen ponovnih pozdravov narodni voditelj dr. Korošec.

Pričetek tabora so oznanili zvočniki vsej širni množici. Pred mikrofonom je stopil predsednik moškega odseka Krekovega društva g. Peter Arnež in začel gorenjski tabor. Ob prvih pozdravah je množica kar bučala navdušenja za sivolasega nadškofa dr. Jegliča, za voditelja naroda dr. Korošca, za ministra dr. Krelka. Po teh prvih pozdravah je godba zaigrala ponovno »Hej Slovani«. Med ostalimi gosti so bili še generalni ravnatelj Kranjske ind. družbe g. Karel Noot, tehniški ravnatelj KID g. ing. L. Doostal, predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. Lukman, glavni urednik »Slovenec« dr. Ahčin, okr. načelnik dr. Vrežar, dekan g. Fatur, ravnatelj P. Z. g. Vinko Zor, urednik Domoljuba g. Košiček, ravnatelj Zadrugne zveze dr. Joža Basaj z domačimi zaslužnim župnikom duh. svetnikom Kastelicem ter številni zastopniki posameznih društev in korporacij, ki so počastile jubilej društva. Navdušeno je bil pozdravljen tudi prvi predsednik Krekovega prosvetnega društva, 86letni Nikolaj Bernard ter ostali stari borci Krekove prosvete.

Kot slavnostna govornika sta nastopila dr. Joža Basaj in urednik Slovenca g. Lojze Ilija. Zborovanje je trajalo čez poldne ter je silno navdušenje še povečalo.

Tabor fantov in deklet

Vse množice ljudstva so ostale na Jesenicah tudi popoldne, da prisostvujejo popoldanski prireditvi fantovskih in dekliških odsekov. To prireditel je ljudstvo željno pričakovalo. Ob poltruh popoldne so bile na prostoru slovesne večernice z ljudskim petjem. Takoj nato pa je prikoralo na prostor armada mladinskih odsekov Gorenjcev in Gorenjk. Še pred nastopom je na prireditel prispel slovenski ban dr. Marko Natlačen z gospo. Množica ga je burno pozdravljala. Val navdušenja je butnil iz množice, ko so godbe zaigrale nekdanjo orlovsko himno in na prostor so prikoralale vrste fantov, njim na čelu pa naš znanji gimnastični učitelj in organizator g. Klinar. Mnogim so od navdušenja do novega življenja prišlo solze v oči, ko so gledali ravne vrste mladine, ki se prav nič niso skrčile, nego pomnožile. Mladina je izvedla par lepih gimnastičnih vaj. Ponovno je vzkipelo navdušenje, ko je naš stari telovadeč spremljal vrsto za vrsto na igrišču in z igrišču ter vodil mladino k novemu življenju. Mladina je svojega učitelja končno od navdušenja dvignila na rame. Po gimnastičnih nastopih so se dekliški in fantovski odseki zbrali na prostoru in na oder je stopil fant Natlačen in nagovoril zbrano mladino. Za njim je govorila gđ. Tončka Savinškova, katere nagovor na zbrane mladence je bil navdušeno pozdravljen. Mladina hoče rasti, rasti v zdravju, v kulturi in prosveti za narod in bodočnost.

Po mladinskem taboru, kateremu je ves čas prisostvoval poleg g. bana tudi nadškof dr. Jeglič, je nastopila pavza koncertov, zvečer pa je bila na prostoru prirejena zaključna akademija, vmes pa še tekma narodnih noš. Alegorija »Slovenska matica« je zaključila veličastno slavnost.

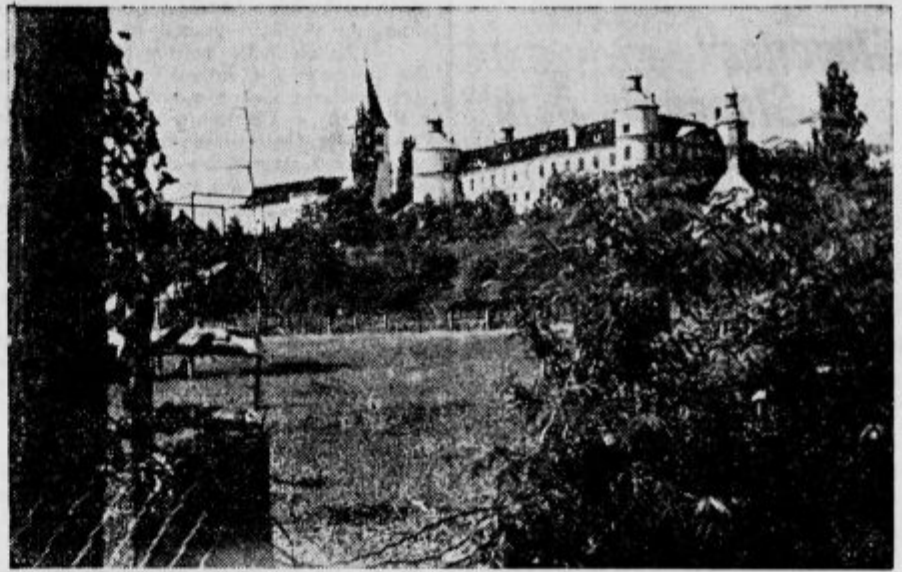
Krekov dom je žarel še dolgo v noč, ko so odhajale množice s prireditvenih prostorov na svoje domove. Še dolgo v noč se je blestelo nebo, v srcih slehernega pa je blestela nova luč, ki bo slovenskemu katoliškemu delovnemu ljudstvu svetiila na poti njegovega kulturnega in prosvetnega dela.

ALBUS milo za umivanje Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!nadomešča drago
toaletno milo!**700 letnica župnije Velika Nedelja**

Velika Nedelja, 30. avgusta 1936.

Z velikim veseljem in globoko hvaležnostjo Bogu bomo proslavili v dneh od 5. do 8. sept. t. l. 700 letnico, odkar prebiva sredi naše lepe velikonekledjske župnije evharistični kralj. Kakor povsod, tako je tudi pri nas župnijska cerkev osrednja točka vsega duševnega življenja. Župnijska cerkev župnijske cerkve je več ali manj tudi tečaj, okrog katerega se vrte vsi zgodovinski spomini. Župnija je Cerkev v malem, konkretni pojav Cerkve za posameznega kristjana. V njej se najbolj živo in najbolj neposredno obnovlja skrivnostno Kristusovo telo, v njej raste in zori v času. Zal danes iz najrazličnejših vzrokov celo na deželi ne moremo več govoriti o resničnem župnijskem občestvu, kaj šele v velikih mestih. Zato se zadnja leta, zlasti po vojski, vedno bolj zavedamo, kolikakega pomena je za duhovno življenje, za katoliško vero in narodno samobitnost zavest živega župnijskega občestva. Tako hočemo tudi naš 700 letni jubilej proslaviti v duhu ljubuzenskega župnijskega občestva. Zavedamo se, da brez katoliškega občestva za nas in naš čas sploh ni rešitve.

Vse naše priprave, ves spored slavnostnih dni meri na to, da bi se vsi župljani zavedli, da smo ena družina, živ organizem, ki raste ob tabernaklju v župnijski cerkvi.

Na predvečer 5. septembra ob petih bomo s slovesnim sprejemom počastili presvetlega g. velikega mojstra križiškega reda, opata Šhálzkyja, ki bo za proslavo prihitel z daljne Češke v našo sredo. Z našim jubilejem je namreč kar najtesnejše združen križiški red, kateremu je od postanka pa do danes velikonekledjska župnija inkorporirana. Z molitvijo k sv. Duhu in govorom: »Župnija — družina božjih otrok« bomo začeli našo proslavo. Po petih litanijah M. b. bo razsvetljevala cerkve in gradu, streljanje in spuščanje raket. Po okoliških vinorodnih gričih bomo kurili kresove. V cerkvi bo pozno v noč priložnost za sv. spoved, kot primeren zaključek petdnevne duhovne obnove, ki se začne že v torek 1. septembra.

V nedeljo 6. septembra ob 6 zjutraj slovesna sv. maša s skupnim sv. obhajilom mož in fantov. Govor: »Duhovnik — oče v župniji,« nam bo odkril globoki pomen duhovnega očetovstva. Župnik duhovno preraja župljane in jih vodi vedno bliže k Bogu, h Kristusu in katoliški cerkvi. Ob devetih bo opravil ob številni asistenci presvetli g. veliki mojster pontifikalno sv. mašo. O temi: »Župnik v zarji sv. mašec« bo govoril provincialni prior križiškega reda g. Val. Učak. Popoldne ob dveh slovesne večernice. Nato bo na prostem farna igra Davorina Petančiča »Naša apostola«. Igrali jo bomo v spomin in zahvalo slovanskima blagovestnikoma, ki sta tudi po naši župniji trošila seme božje besede na svojem prvem potovanju v Rim l. 867. Zgodovinarji so si edini v tem, da sta potovala po stari rimski cesti Biatograd—Lendava—Ptuj—Celje—Ljubljana—Ogje, ki je peljala skozi Veliko Nedeljo. Dalje je znano iz zgodovine, da je posvetil papež Hadrijan II. sv. Metoda za panonsko-moravskega nadškofa. Njegova nadškofija je segala približno do Ptuja. Po takem je spadala vsa naša velikonekledjska dekanija pod Metodovo nadškofijo. Razen tega slavnostna igra močno podudrja župnijsko občestvo. Igralci so apostoli naše župnijske zavednosti in skupnosti. Sodeluje nad 100 igralcev. V naši farni igri ne razločujemo več med »našimi« in nasprotnimi, ampak smo in hočemo ostati vsi eno v ljubezni.

Ponedeljek bomo posvetili spominu rajnih. V ta namen bo ob šestih zjutraj slovesna črna sv. maša, nato procesija na pokopališče, kjer bo imel g. dekan Bratušek primeren govor. Spominjali se bomo tudi pokojnih gg. dušnih pastirjev: Horvata, Menharta, Skuhale, Dajnika i. dr., ki so med nami in našimi predniki sejali božjo besedo, širili ljubezen do katoliške vere in nas utrjevali v krepkem življenju. Popoldne 7. septembra okrog šestih bo prišel v našo sredo prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. Rožman. Po večernih in evharističnem govoru se bo razvila procesija z Najsvetjšim. Vsi udeleženci morajo imeti prižgane pla-

menice. Z razsvetljavo cerkve, s spuščanjem raket in streljanjem hočemo tudi na zunanji pokazati svoje veselje in hvaležnost evharističnemu kralju, da že 700 let prebiva v naši sredi.

Dočim sta prva dva dneva proslave bolj ali manj namenjena domačem župljanom, naj bi bil torko praznik za vso velikonekledjsko dekanijo, okoliške župnije, da, za vso lavantinsko škofijo. V veliko veselje nam bo, da nas bo počastil s svojim obiskom tudi ljubljanski g. škof. Zjutraj ob 6 bo v cerkvi slovesna sv. maša s skupnim sv. obhajilom. S cerkvenim govorom: »Župnija v Marijinem varstvu« se bomo spominjali na praznik Marijinega rojstva svoje nebeške matere, ki nam je s svojo priprošnjo skozi 700 let pomagala in vodila skozi valove življenja. Saj prvotna velikonekledjska cerkev je bila posvečena ravnó Materi božji.

Okrog osmih bomo slovesno sprejeli že drugega slovenskega škofa, našega prevzvišenega nadpastirja lavantinskega dr. Tomažiča. Ob devetih bo imel na prostem pred cerkvijo g. knezoškof lavantinski tiho sv. mašo z ljudskim petjem in spremljanjem godbe, g. knezoškof ljubljanski pa nam bo govoril o duhovnem blagoslovu farnega občestva. Po službi božji bo istotam slavnostno zborovanje, ki ga bo otvoril g. prior Valerian Učak.

O pomenu oziroma razmerju župnije do javnega življenja nam bo govoril g. sodni svetnik dr. M. Lavrenčič iz Maribora. Dalje bodo kratko spregovorili zastopniki posameznih župnij iz velikonekledjske dekanije. Popoldne ob 2 bodo večernice. Po večernicah ob treh bo pa na marovskem dvorišču ponovitev slavnostne igre »Naša apostola«.

Na koncu igre pa bomo vsi skupaj igralci in gledalci zapeli zahvalno pesem, za milosti in sadove tridevnece, kakor tudi za milosti, ki so jih naši predniki 700 let prejeli.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravné »Fraz-Josef grenčice«.

Razgovori zaradi tekstilnega delavstva se nadaljujejo

Ljubljana, 31. avgusta.

V nedeljo dopoldne in danes popoldne so se nadaljevali neobvezni razgovori med zastopniki tekstilnega delavstva in zastopniki industrije. Razgovori so v prostorih Zveze industrijcev v palači Zbornice za TOI. V imenu banske uprave vodi razgovore insp. dela ing. Baraga, v imenu Delavske zbornice prisostvuje g. Golmajer, dalje ves osrednji tarifi odbor tekstilnega delavstva in zastopniki strokovnih organizacij. Kljub temu, da razgovori niso obvezni, se je že pokazal napredek, tako, da je upati, da pride v kratkem času do sporazuma med tekstilnim delavstvom in tekstilno industrijo.

Danes dopoldne so imele delojemalske skupine skupno posvetovanje v dvorani Delavske zbornice.

O mezdnem gibanju v Trziču

Trzič, 30. avgusta.

O mezdnem gibanju v Trziču je omenil »Slovenec« 29. t. m., da tržiška predilnica izjavlja pripravljenost za povišanje mezd, hoče pa vračunati v bodoče delavcem stanovanje, vodo in elektriko.

Doznali smo, da lastniki predilnice niso podali nobene tozadavne izjave in smo prepričani, da socialne dajatve najstarejšega tekstilnega podjetja v Sloveniji ne ugasnejo.

Drobne novice

Koledar

Torek, 1. septembra: Egidij (Tilen), opat; Venera, devica. Ščip ob 13.37. Herschel napoveduje dež.

Novi grobovi

† Gospa Ana Matičič, mati faktorja Jugoslovanske tiskarne, je v ponedeljek, 31. avgusta umrla na svojem domu v Ivanjem selu pri Raketu. Dobra krščanska žena, ki je svoje otroke tako lepo vzgajala, je dosegla starost 80 let. Pokopali jo bodo v sredo ob 5 popoldne. Naj počiva v miru! Zaljubljenim sinovom in hčeram naše globoko sožalje!
 † Franc Parenta, mesariki mojster, je umrl v splošni bolnišnici ter bo pokopan v sredo ob pol 5 popoldne. Blag mu spomin! Svojecem naše sožalje!
 † Steiner Miroslav, pismonoša na Ježici, je izdihnil svojo dušo v splošni bolnišnici. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj mu sveti večna luč Staršem, bratom in sestram naše sožalje!
 † Anzcl Radoslav, mehaniški mojster, je umrl v bolnišnici v Ljubljani. Pokopali ga bodo danes ob pol treh popoldne na pokopališču v Stepanji vasi. Naj počiva v miru Gospodove! Zaljubljenim svojecem naše sožalje!
 † Posestnik Janko Vehovar pri Sv. Petru na Medvedovem selu je umrl preteklo soboto, star šele 34 let. Poleg staršev zapuščal vdovo in več otrok. Pogreb bo danes ob 10 popoldne na domačem pokopališču. Večni pokoj njegovi duši, svojecem pa naše sožalje!

Teden velesejma

in pa dnevnika

„Slovenec“ in „Slovenski dom“

Vam nudijo najugodnejšo priliko, da seznanite svoje odjemalce z novim blagom in nizkimi cenami.

Naročite oglas pravočasno
 Telefon št. 29-92

† Franciška Zabukošek. V Zavodni št. 55 pri Celju je umrla v nedeljo ob 8 uri zjutraj soproga blaginjaka Cinkarne d. d. v pokoju, gospa Franciška Zabukošek v starosti 57 let. Pokojna gospa je bila blaga žena ter velika dobrotnica revežev. Ležala je samo nekaj dni, čeravno je bolehala že dalje časa. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Zavodna 55, na mestno pokopališče. Pokojni blagi gospe naj bo Bog dobri plačnik za vsa njena dobra dela, žalujočemu soprogu, hčerki in zetu pa izrekamo svoje sožalje.

† Ivan Mihovc. V Sp. Senici pri Sori je umrl 26. t. m. ob 11 ponoči posestnik Franc Mihovc v starosti 71 let. Zapuščal pet sinov in hčera. Bog ga je rešil trpljenja po poldrugetletni privezanosti na posteljo. Bil je zvest pristaša bivše SLS in dolga leta občinski odbornik v Medvodah. Naročen je bil vsa leta na »Domojubca«. Pogreb je bil v soboto 29. avgusta na farno pokopališče v Sori. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala ves čas četa gasilskega društva iz Sore, kakor tudi veliko sosedov iz domače vasi, pa tudi iz drugih vasi ni manjkalo pogrebcev. Saj je bil pokojni znan kot zelo dober človek in vedno odprtega srca za pomoči potrebne. Naj bo blagi duši Bog večer plačnik!

— Duhovne vaje za gg. duhovnike bodo v Dому duhovnih vaj v Ljubljani pri sv. Jožefu od 14. do 18. sept. in od 21. do 25. sept. Vsak tečaj se začne prvi dan ob 6 zvečer, konča se pa zadnji dan zjutraj. Oekrbnina 120 Din. Vodstvo Doma.

— Občni zbor jug. zdravniškega društva bo v Belgradu »Dom srbskega zdravst. društva, Zeleni Venac 1-3) dne 10. septembra ob 17. popoldne in se bo ev. nadaljeval v Sofiji v slučaju, da bi ne bilo mogoče izbrati dnevnega reda. Na občnem zboru se bo obravnavalo vprašanje izstopa zbora hrvatskih zdravnikov v Zagrebu iz Jug. zdrav. društva, dalje izprememba društvenih pravil, udeležba na vsesl. zdrav. kongresu v Sofiji itd. Uprava slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani.

— Dr. realna gimnazija v Novem mestu. Vpisovanje učencev v I. razred bo 4. septembra popoldne, vpisovanje učencev s tujih gimnazij pa 5. septembra popoldne. Pri vpisu je treba predložiti rojstni list, zadnje letno izpričevalo, s 50 Din kolikavno prijavo in davčno potrdilo. Ravnateljstvo.

— Rezervni oficirji, ki so prišli med vojni v ujetništvo v Italijo in so poznali Janko Kosa, ki je bil ranjen ujet, a pozneje jugoslovanski vojni dobrovoljec, podporačnik, se naprošajo, da se zglase družtvu vojnih dobrovoljcev v Ljubljani. Zaveza zelo nujna. Prosimo, da ne odlašate s prijavo. — Odbor.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno rabo pol kozarca naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. Franz-Josefova voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.
 Ogl. reg. Sr. br. 30474/35.

— Otvoritev tovarniške prodajalne čevljev »Boston« d. d. danes 1. septembra 1936 v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 3.

— »Zaš naš les!«. O ogromne žrtve so bile potrebne za prireditev propagandne razstave »Za naš les«. Sodelovali so najboljši strokovnjaki iz različnejših panog, kakor se zbero le ob prav redkih prilikah. Zato nam razstava v resnici podaja vse, kar je bilo mogoče zbrati za uspešno propagando porabe domačega lesa doma. Toda to oromo delo bi bilo domalega skoraj izgubljeno in pozabljeno, ker impozantne razstave ni mogoče ohraniti v kakem muzeju. Zato pa so sodelavci, ki so urejali razstavo, napisali obširno knjigo, ki je izšla kot letošnji veleseljanski katalog. V bogato ilustrirani knjigi, ki jo je uredil prof. ing. arch. Rado Kregar, imajo splošno zanimive ter poučne in popolnoma popularno pisane članke minister za šume in rude Djuro Jankovič, predsednik razstavnega odbora dvorni svetnik ing. Josip Rustia, tajnik ing. Mirko Sušteršič, ing. Alojzij Štrancar, ing. Cvetko Božič, Ant. Gaber, ing. arch. Maks Strenar, dr. Vladimir Knaflič, ing. Alonž Pirč, ing. arch. Rado Kregar, poobl. tesarski mojster Karel Kavka, ing. arch. Herman Hus, ing. Stanko Dimnik, ravnatelj Božo Račič, H. Mušič, univ. prof. dr. Marius Rebek,

dr. Ciril Pavlin, ing. Slobodan Baranac, dr. Milan Dular, Danilo Gorjup, ing. Anoton Rudež, ing. Franjo Sevnik, a vodiče po vsej razstavi je prav nazorno izdelal ter vsvo razstavo podrobno opisal vodja oddelka za stavarstvo prof. ing. arch. Rado Kregar. Razen razstave »Za naš les« je v knjigi tudi vsebina razstave »Sodoben vrt« s člankom »Vrtaritelj« Ant. Gabra. Enako je opisan Zivalski park z živalmi naših gozdov, nadalje je v knjigi vse o X. jubilejni razstavi malih živali društva »Zivalce«, o razstavi »Domača preproga«, seveda je pa tudi organizacija Ljubljanskega velesejma ter razni seznam razstavljalcev. V knjigi so zbrali strokovnjaki prav za prav vsvo notranjo vsebino velesejskih razstav, da bo v njih spodbuda delovalci tudi trajno. Ta zbornik bo svetovalac trgovcu, obrtniku in industijcu, gospodarstveniku in delavcu, meščanu in kmetu, prav tako pa tudi mladini, da spozna ogromen pomen našega lesa in najde nova pota, kjer lahko vsakdo uveljavi svoje znanje in podjetnost. Strokovnjaku bo ta zbornik priročna knjiga, kjer bo prav rad poiskal zanimljive podatke in se poučil tudi v drugih strokah, ki se bavijo z lesom. Vprašanje uporabe lesa je obdelano z vseh vidikov in so upoštevani tudi najnovejši izsledki. Ne pozabite torej pri obisku velesejskih razstav tudi na to res dobro knjigo trajne veljave.

— Abiturijenti I. drž. gimnazije v Ljubljani, letnika 1908 in 1909 in njihovi bivši sošolci se snidemo v smislu lanskoletnega ljubljanskega dogovora prijateljski dne 6. in 7. septembra t. l. v restavraciji »Evropa« v Celju. Zberemo se v soboto dne 6. septembra ob 4 popoldne v restavraciji Evropa v Celju. Kdor pa je zadržan naj pride vsaj v nedeljo istojta do 10 popoldne. — Celjski sošolci.

— Avtomobilistom v vednost! Sekcija trgovcev z bencinom v Ljubljani je sklenila, da bodo bencinske črpalke v Ljubljani s 1. septembrom odprte ob 6. zjutraj do 8 ure zvečer (t. j. zimski čas). Za potrebo po tej uri je določena taksa Din 10 neglede na količino bencina. G. g. avtomobiliste prosimo, da vzamejo gornje na znanje.

— Za občinske volitve pripravilo Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani knjižico: Za občinske volitve (vsebuje: Zakon o volilnih imenilih — Zakon o občinah — Uredbo o sestavi kandidatih list). Cena 5 Din. Opozarjamo na novo banovinsko uredbo z dne 5. septembra 1933 glede sestave kandidatih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in glasovalnem postopku pri volitvah odbornikov. Dalje tiskovine: Kandidatne liste — komad po 2 Din ter Izjave (za kandidate in namestnike) po 25 par.

— Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2-II., ima edini pravico, da izdaja izpričevala, ki služijo kot dokaz dovršene vajenske dobe in poldruga leta pomožniške prakse v trgovinski obrli. Šolnina najnižja. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 9—12 in od 15—18.

— Avtoizletje: 5. do 9. septembra na Dunajski veleseljem, 6. do 8. septembra v Benetki in Padovo. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26—45.

Kupim

rabljene elektromotorje na istosmerni tok ter rabljene bakrene žice.

Hitre ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro „Gleichstrom“ št. 12471

Položnice

prilagamo v današnji izdaji »Slovenca« za vse pošne naročnike, da se z njo poravna naročnina za as od 1. sept. 1936 dalje in morebitni zaostanki iz prejšnje dobe. Prosimo vljudno vse prizadete, da se položnice poslužijo čim prej mogoče, da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Po teh položnicah p. n. naročniki, ki morda nimajo pri roki prave položnice, tudi lahko plačajo naročnino za »Ponedeljski Slovenec«, vendar naj na vrhu srednjega dela izrečno pripomnijo.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da imajo pravico do »Slovenske« smirno-nezgodne podpore samo dediči onih p. n. naročnikov, ki so imeli ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti mesec, v katerem se je pripetila nezgoda.

Oni, p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje plačilo ali naj pridobe z njo novega naročnika.

Ljubljana

○ Prva operna predstava. V četrtek 3. septembra bo v operi prva predstava operne predsezona. Vprizori se Puccinijeva »Madame Butterfly« z gosposko Zlato Gjurgjenac v naslovni partiji. Predstavo dirigira kapelnik Stritof. Vstopnice so v predprodaji od srede ob 10 popoldne dalje v opernem gledališču.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Danes otvoritev nove sezone 1936-37!

Na sporedu je globoko ganljiva filmska umetnina

Stari očka s slavnim umetnikom

Emilom Jannings-om v gl. vlogi

Dodatek nov tednik! Ob 16, 19.15 in 21.15

○ Smrt na železniškem prehodu. V Zeleni jami se je včeraj na železniškem prehodu proti zeleni jami pripetila strašna nesreča, ki je zahtevala življenje 34-letnega Aloj. Tomazina, trg. potnika iz Most. Tomazin je prišel okoli polnoči pred železniški prehod. Ker je je našel zapornice zaprte, je hotel prekoračiti tir, medtem pa je prevozil vlak ter ga podr. Lokomotivaja butnila moža v stran. Tomazin je obležal smrtno nevarno poškodovan, vendar pa je ostal še živ. Poklican je bil takoj reševalni avto, ki ga je prepeljal v bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu umrl.

○ Državna tkalnica bosenskih in perzijskih preprog iz Sarajeva je največja in najstarejša tkalnica in ročni pogon v Evropi. Zaposluje okrog 700 strokovnih delavk, ki izdelujejo bosenske in perzijske preproge iz čiste prvorazredne volne, ki je absolutno staina v barvi pri pranju in na soncu in impregnirana proti moljem. Tkalnica odlikovana

Ta teden ne prodajamo samo razkazujemo

štoffe, svilo, platno in ostalo blago

„Manufaktura“ k.d.

trgovina, ki Vas želi boljše postreči.

Mestni trg 17

na raznih svetovnih razstavah razstavlja topot na ljubljanskem velesejmu najstarejše in najoriginalnejše perzijske in bosenske motive. Preproge bo prodajala tudi na obroke. Zaradi lažjega razvoja svojega velikega poslovanja je tkalnica, ki posluje že nad 50 let, organizirala svoj glavni prodajni urad v Zagrebu, Gunduličeva ulica 3.

TEL. 23-21 **KINO UNION** TEL. 23-21

Danes poslednjič! Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Louis Graveur in Camila Horn

Hrepenim po Tebi

Prekrasno petje slavnega tenorista in veselesabavna vsebina filma Vam bo ugajala!

JUTRI! Premiera! JUTRI!

Črni angel

oudovito lepa vsebina tega globoko ganljivega filmskega dela Vam bo ostala neizbrisno v spominu!

○ Obsežna racija. V obeh poletnih mesecih policiji ni bilo potrebno delati večjih racij, ker so skoraj vsi delomrzneži in potepuhi izginili iz Ljubljane na deželo, kjer so imeli v času, ko je kmeicko prebivalstvo zaposleno na polju, mnogo lažje delo. Sedaj pa, ko se bliža jesen, prihajajo potepuhi zopet v Ljubljano. Zaradi tega je ljubljanska policija odločena, da bo od časa do časa napravila večje racije. Prvo je napravila včeraj. Aretirala je okoli 80 delomrznežev, med temi tudi več patepuških žensk. Večino teh je policija že včeraj izgnala iz Ljubljane, nekatere kaznovala sama, nekatere pa izročila sodišču. Podobne akcije se objublajo za vsvo jesen in zimo.

○ Avtobus zgorel. V noči od nedelje na ponedeljek je zgorel na cesti med Čeručami in Trzinom avtobus Splošne prometne zadrage. Za zadržavo vdrzjuje zvezo med Ljubljano in Moravcami. Predsnočnikom je v Ljubljani vstopilo okoli 20 potnikov. Avtobus je vozil z navadno hitrostjo, toda takoj za Čeručami se je vnel razplinjač. Plamen je takoj objel motorni del avtobusa, vendar pa je imel šofer toliko prisotnosti, tako, da so mogli vsi potniki izstopiti. Ogenj je zajel ves avtobus. Pod vročino so pokale pnevmatike. Avtobus je ves zgorel. Požara sploh ni bilo mogoče gasiti. Potniki so morali nadaljevati svojo pot z drugimi prometnimi sredstvi. Škoda je okoli 180.900 Din, vendar pa je bil avtobus zavarovan.

○ Sv. maša zadušnica za pokojno gospo Marijo Wernig bo v župni cerkvi sv. Petra dne 3. septembra ob 7. uri zjutraj.

○ Ljubiteljem glasbe. Vljudno obveščamo starše in mladino, da sprejemamo v času od 1.—30. septembra vse tiste, ki se zanimajo za glasbeno teorijo, otroški zbor, mladinski zbor, za pouk v klavirju in vijolini ter za ansamblske vaje godal. Kakor doslej, se bo tudi nadalje vršil pouk v večbajnu posluha in igri na harmoniki (vseh vrst), posamezno ali v skupinah. Prijave se sprejemajo vsak dan od 10.—11. popoldne in od 1.—5. popoldne. Bleiweisova c. 21, priliječe. Vse pođrobnosti se bodo obravnavale na sestanku interesentov, ki bo pravočasno objavljen v dnevniki.

Specialist za bolezni ušes, nosa in grla

Dr. Drago Švajger

zopet redno ordinira

od 10—12 in od 3—4 Beethovnova 14/1 (Palača Dunav)

Telef. ordinacije 38-26 Telef. stanovanja 32-19

○ Abiturientski tečaj Zbornice za TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje v abiturientski tečaj bo od 1. do 30. septembra t. l. v pisarni ravnatelja trgovske akademije na Bleiweisovi cesti. Pravico za vpis imajo absolventi(inje) srednjih ali strokovnih šol z višjim tečajnim izpitom. Predavanja se prične 1. oktobra ob 8. zjutraj.

Maribor

○ Madžarski vojni begunci. Pri Slovenjgradu so orožniki prijeli dva mlada možka, ki govorita samo madžarsko. Pripeljali so ju danes v Maribor. Izkazalo se je, da sta oba madžarska vojna begunca — 22 letni delavec Josip Kovacz iz Sögeta in 22 letni pekovski pomočnik Lazlav Palok iz Közsela. Oba sta pobegnila, da jima ne bi bilo treba iti za dve leti k vojakom. Pribezhala sta k nam skozi Avstrijo.

○ Lavantinski škof z romarji. Na Brezje je poromal skupaj z mariborskimi železničarji tudi lavantinski škof dr. Ivan Tomažič v družbi msgr. Vrežeta. Oba sta iz Brezjij odšla na Bled, kjer sta se vpisala v dvorskno knjigo.

○ Mestna hranilnica in Narodna banka. Po mestu se govori, da dobi mestna občina tudi posojilo 5 milijonov pri Narodni banki. Stvar pa je naslednja: Mestna hranilnica je imela pri Narodni banki reeskont. Pozneje pa je to opustila in je eadaj stvarno brez prave zveze z Narodno banko, katera pa že po svojih statutih more dajati v primeru potrebe sredstva občinskim hranilnicam. Ravnateljstvo Mestne hranilnice je takoj v juniju po več poti iskalo sredstva za likvidnost zavoda in ena teh poti je tudi reeskont pri Narodni banki. Z ozirom na dotično vlogo iz meseca junija je Narodna banka sedaj zahtevala sklep občinskega sveta za ta reeskont. Reeskont pri Narodni banki ni novo posojilo mestne občine, ampak je samo izplačilo menic, ki so založene kot kritje za doseadnje posojilo pri Mestni hranilnici. Četudi bi ta reeskont bil dovoljen pozneje, kakor posojilo Hipotekarne banke, je vseeno potrebno, da ima Mestna hranilnica tudi pri Narodni banki v Mariboru odprto možnost gotovinskih poslov.

○ Velika škoda za letoviške kraje na Pohorju. Pred tremi tedni je nekaj letovišarjev, ki so bivali v penzionu Büttner pri Sv. Lovrencu na Pohorju, obolelo na tifusu. Vest o teh boleznih se

je raznesla tudi v Mariboru, zvedeli so zanjo tudi nekateri časopisi, niso je pa registrirali, ker so se zavedali velike odgovornosti. S takšnimi vestmi bi lahko na mah ubili ves evetoli letovišarski promet pri Sv. Lovrencu in drugih pohorskih krajih. Te dni pa sta dva dnevnika, »Jutro« in »Večernik«, servirala to vest kot »najnovejšo senzacijsko svojim čitateljem, in sicer brez točne navedbe kraja, kjer se je bolezen pojavila. Posledica se vidi sedaj, ko prestrašeni letovišarji trumoma beže ne samo iz Sv. Lovrence, ampak tudi iz drugih pohorskih krajev. Sv. Lovrenc in druga letovišča so si z velikimi stroški in večletno agitacijo pridobila letovišarje iz raznih krajev v državi in iz inozemstva. Sedaj pa pride tak pisec brez čuta odgovornosti ter iz samega hlantanja po »senzacijskih« na mah uniči vse to večletno prizadevanje za dvig tujkega prometa. Prebivalstvo v pohorskih letoviških gotovo ne bo tema listoma hvaležno za tako »uslugo«.

○ Udeleženci »Putnikovega« izleta na Jadran ne bodo odpotovali iz Maribora v soboto, 5. t. m., ob 18 s polnišnim vlakom, temveč zvečer ob 21.10 z brzim vlakom. Zaradi uporabe brzega vlaka ne bodo k pavlalnici ceni ničesar doplačali.

○ Vse za vse šole v Cirilovi!
 ○ Grossglockner. Udeležence II. izleta na Grossglockner opozarja mariborski »Putnik«, da so vsi fotografski posnetki z izleta zelo dobro uspeli ter se naroče pri »Putniku«, Aleksandrova cesta 85.

Milijonski dobitek!

Pri žrebanju državne razredne loterije 31. avgusta 1936 je zadela srečka št. 59.971 premijo 1.002.000 din.

Srečka je bila kupljena pri posredovalnici Bežjak v Mariboru.

○ Proslava kraljevega rojstnega dne. V nedeljo praznuje naš mladi kralj svoj rojstni dan. Da bo proslava v Mariboru čim lepša in manifestantna, sklicuje mestni načelnik dr. Juvan za drevi ob 19 v mestni posvečovalnici sejo vseh narodnih, kulturnih in gospodarskih organizacij, na kateri se bo določil način in obseg proslave, ki se bo vršila v Mariboru na predvečer rojstnega dne v soboto.

○ Smrt kosi. Na Ruški cesti 8 je umrl v starosti 68 let vlakovodja v pokoju Ivan Vouk. — V Tattenbachovi 20 je umrla 81 letna zasebnica Marija Cebe. — Naj počivata v miru!

○ Julij — mesec dopustnikov! Iz statistike mariborskega obmejnega policijskega komisarijata je razvidno, da je v mesecu juliju prekorajilo mejo pri Mariboru 40.340 oseb, od tega pri potovanju v našo državo 20.920, pri potovanju iz države pa 19.420. Na prvem mestu so Avstrijci, katerih je dopotovalo 9887, odpotovalo pa 7297. Na drugem mestu so Čehi. Prispelo jih je čez mejo 7283, odšlo pa prav toliko. Nemecev je prispelo 671, odpotovalo 585. V primeri z lanskim julijem je bil letos promet mnogo večji.

○ Poročila sta se v Kamnici pri Mariboru učiteljica gospodična Cilka Radejeva iz znane ugledne Radejeve rodovine v Senovem pri Rajhenburgu in g. Božo Bajuk, profesor klasične gimnazije v Mariboru. Mlademu vzglednemu paru naše najiskrenjeje čestitke!

○ Zveza Maistrovih borec v Mariboru ima redni občni zbor v nedeljo, dne 13. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Vstop samo z legitimacijo ter le oni člani, ki so poravnali članarino za leto 1936.

Celje

○ Pevovski tečaj, ki je bil najavljen za 3. in 4. septembra v Celju, je preložen. Točni datum bomo pravočasno najavili.

○ Spor v Westnovi tovarni. Pogajanja, ki so se včeraj ob 9. nadaljevala pod predsedstvom župana g. Miheličiča med zastopniki podjetja in med zastupniki delavstva, se niso prinesla nikakega popolnega rezultata. Pogajanja se bodo danes ob 4. popoldne nadaljevala. Mislimo, da bi se pri obojestranski dobri volji že dalo kaj doseči.

○ Smrtna nesreča 70-letne služkinje. V nedeljo, dne 30. avgusta, je med Zalcem in Sv. Petrom podrli avtomobilist 70-letno služkinjo, uslužbeno pri posestniku Wolfu v Sv. Petru v Savinjski dolini Vrzelak Marjeto na tla tako, da so šla kolesa avtomobila čez njo. Pri tem je Vrzelakova zadobila težke notranje poškodbe. Z avtomobilom so jo prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je pa v noči od nedelje na ponedeljek poškodbam podlegla.

Danes ob 20. uri v dvorani Ljudske posejitnice otvoritev novega kina

METROPOL v Celju

Otvoritveni spored:
 Najnovejši romov zvočni tednik barvana salotitra: »Rički vrti« in najstarejša, veselesabavna in melodiozna opereta svetovnega slovesa:

Pri belem konjičku

Ralph Benatzky

Sodelujejo: Herman Thimig, Christl Mardayn in dr. Nadaljne predstave 2., 3. in 4. sept. ob 16.30. in 20.30.

Telef. 128 Kino Metropol v Celju

○ Glasbena Matica. Vpisovanje novih in starih gojencev v Glasbeno šolo bo 1., 2. in 3. septembra celodnevno v matični pisarni, Slomškov trg 10-1. Poleg klavirja, gosli, vijoline, čela, basa, teorije, mladinskega petja in drugih predmetov se bo po-učevalo letos sistematično tudi solopetje, za kar je angažirana ga. Zora Ropasova.

○ Razzip o licitaciji kamenja lomljenca za Ložnico. Dne 5. septembra bo pri tehničnem razdelku v Celju javna ustna licitacija za dobavo 23.772 q kamna lomljenca za proračunsko vsoto 59.432 Din za potrebe regulacije Ložnice v Medlogu po pogojih, ki so na vpogled pri tehničnem razdelku.

○ Že nekaj časa pogrešajo žensko srednje postave, oblečeno v belo krilo, stara 29 let ter pri- stojna v Griže pri Celju. Kdor bi jo našel ali pa bi vedel kaj več povedati o njej, naj to takoj sporoči najbližji orožniški postaji.

○ Gospojno društvo dobrotelosti vabi vse svoje članice, da se sigurno udeležo pogreba pok. gospe Franciške Zabukošek, ki bo danes ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti, Zavodna 55, na mestno pokopališče.

Ptuj

Vse za vse šole v Cirilovi!

Novo mesto

Ing. arh. Marjan Mušič sporoča, da ima tehnično pisarno samo v Ljubljani, Bežigrad 12.

Ban dr. Marko Natlačen

Našim hmeljarjem

Zalec, 31. avgusta
V nedeljo je odprl g. ban dr. Marko Natlačen vzorčni sejem hmelja v Zalcu. Ta sejni je za napredek in gospodarstvi dvig Savinjske doline nad vse važna prireditelj in obeta po svoji dobri organizaciji postati važen faktor za povzdigo našega hmeljarstva. V svojem govoru je pokrovitelj razstave g. ban dr. Marko Natlačen povedal tehte in nad vse važne misli za organizacijo našega hmeljarstva. Zato prinašamo izčrpno ves govor, da se bodo seznanili z nalagami hmeljarstva ne samo vsi tisti ki so bili ob odprtju razstave navzoči, ampak tudi vsi drugi naši hmeljarji.

V vrsti prireditev, ki imajo služiti gospodarskemu napredku naše banovine, je gotovo pomembne važnosti tudi hmeljarski vzorčni sejem, ki ga pravkar otvorjamo.

Hmeljarska kultura je v Sloveniji primeroma še mlada. Prvi poskusni nasadi hmelja v Savinjski dolini segajo dobrih 80 let nazaj. Toda ti poskusi se niso obnesli in je gojenje hmelja tedaj za več let zopet prenehalo. Temelji današnjemu savinjskemu hmeljarstvu so bili položeni l. 1865 v Novem Celju; otod in poslej se je hmeljarstvo široko in obratno do danes.

Važnost hmeljarstva za gospodarstvo v Sloveniji in zlasti za Savinjsko dolino je razvidna najbolj iz dejstva, da je znašal v zadnjih letih letni izkupiček za hmelj v naši banovini 50 do 100 milijonov dinarjev. To dejstvo in pa še okolnost, da prihaja letni izkupiček 50 do 100 milijonov din letno za letom k nam iz inozemstva, ker moramo nad 95% pridelka izvažati in se porabi doma samo par odstotkov pridelka, nam nudi dovolj dokaz o pomembnosti te kmetijskoindustrijske panoge v Sloveniji. Če poudarim, da je pri obratni hmelja zaposlenih leto za letom nad 10.000 obralcev, ki se rekrutirajo iz najrevnijših krajev Slovenije in da odnesejo ti obralci iz Savinjske doline letno nad 3 milijone din, vidimo, da je poleg pridelovalcev hmelja in pa njihovih družin ogromno štivilo onih, ki jim daje hmeljarstvo pri nas vsaj skromnega zaslužka in kruha. Ta dejstva pa nam tudi izpričujejo, da bi bila Savinjska dolina gospodarsko težko oskodošana in da bi bilo gospodarjenje v teh krajih močno ogroženo, ako bi hmeljarstvo propadlo, odnosno ne uspelo.

Da se to prepreči, odnosno, da se prosperevanje hmeljarstva dvigne do čim višje stopnje, je naloga hmeljarske zadruge v Celju, ki prireja ta hmeljski sejem; temu namenu ima služiti tudi ta hmeljski sejem.

Hmeljarski zdruzi izrekam priznanje za ozirom na njeno inicialno delo, ki gre za tem, da potom organizirane samopomoči hmeljarjev — ustvari za hmeljarstvo čim ugodnejše pogoje, izrekam pa obenem tudi zahvalo vsem onim, ki so s smotrenim in požrtvovalnim delom pripomogli k današnjim prireditvjam.

Ako je v kateri gospodarski panogi načrtno gospodarstvo umestno in potrebno, velja to govtovo za hmeljarstvo, ki prenese težje kakor kaka druga poljedelska panoga nadprodukcijo. Z ozirom na posebne prilike, v katerih je uspešno hmeljarstvo mogoče, pa je načrtno gospodarstvo v hmeljarstvu tudi lažje izvedljivo kakor pri marsikateri drugi poljedelski stroki. Načrtno gospodarstvo, ki je po mojem prepričanju predpogoji trajnemu in uspešnemu hmeljarstvu, pa je dosegljivo samo potom strunne povezanosti vseh pridelovalcev, potom strogo izvedene organizacije hmeljarjev. Čim boste vsi hmeljarji dobro organizirani in disciplinirani, boste neprimerno boljše in uspešnejše mogli braniti svoje koristi in boste v neprimerno višji meri uspeli, tako pri pridelovanju kakor pri vnovčenju svojega pridelka. Za uspešno pridelovanje hmelja vam je treba predvsem hmeljske poskusne postaje, kjer naj bi se preizkušali razni načini obdelovanja, napeljevanja in gnojenja hmelja, kjer naj bi se preizkušala razna sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev hmelja in kjer naj bi se vršila selekcija hmeljske rasilne. Mislim, da je predvsem naloga hmeljarske zadruge, da se taka hmeljska poskusna postaja čimprej oživi in tako organizira, da bo vsem tem in drugim zahtevam ustrezala.

Treba pa je z ozirom na odlično kakovost savinjskega hmelja urediti zakonito zaščito provenience in treba je tudi hmeljsko trgovino konesionirati, da se izločijo razni vmesni kupci, ki vlačijo cene navzdol in izžemajo hmeljarjem. Treba je preskrbeli manj premožnim hmeljarjem cenovno krajkoročen kredit za obratnje hmelja, da se na ta način prepreči prodajanje pridelka za slepo ceno.

Tudi na to je treba misliti, da se pridelovanje hmelja rajonira in da se nasadi maksimirajo in da se na ta način po eni strani omeji pridelovanje

hmelja na tiste kraje, ki so za te vrste kulturo najugodnejši, ter da se s tem doseže čim boljši pridelek na splošno, po drugi strani pa, da se prepreči vedno se ponavljajoča nadprodukcija.

S tem so naznačene glavne naloge, ki naj bi jih vršila hmeljarska organizacija. Če poudarim še, da bi mogla ta organizacija zlasti organizirati smotreno vnovčenje hmelja in odločno vplivati na reguliranje cen in da bi taka organizacija mogla uspešneje nastopiti s splošno zahtevu vseh hmeljarjev, da se mora pri sklepanju trgovskih pogodb z inozemstvom upoštevati tudi naš hmelj s tem, da se zani izposlušajo znižane uvozne carine in uvozni kontingenti, sem pač v dovoljni meri naznačil, kako ogromne važnosti bi bila dobro izpeljana organizacija vseh hmeljarjev.

Posamezniki, ki ne poznajo dovolj razmer na trgu ali ki se jim zaradi pomanjkanja denarnih sredstev mudi s prodajo, ali ki so tudi sicer ne-počakljivi, kvarijo cene drugim, lačijo ceno navzdol in s tem delajo škodo sebi in skupnosti. Posameznik, ki se bo skušal uveljaviti, bo težko ali le malo uspel, v skupnosti pa je moč. V strunni organizaciji je vaša moč, v složni skupnosti boste našli ključ do uspehov, v dobro organizirani samopomoči boste dosegli vse, kar se doseči da in boste tako gradili sebi in svojim otrokom boljšo bodočnost.

Me misli sem želel poudariti in z željo, da bi te misli prodrlje v vas vse in vas vse vodile pri vašem bodočem delu, proglašam, da je hmeljarski sejem odprt.

Gozdovi - naše bogastvo

Jugoslavija spada glede gozdov med bogate produkcijske in izvozne države.

Njeni gozdovi se razprostirajo na ploskvi 7,720.005 ha in zavzemajo 31,2 (30,8%) celotne površine države. Le Finska (65,2%) Švedska (51,6), Avstrija (37,4), Češkoslovaška (33,2) in Luksemburška (32,5%) izkazujejo v odstotkih ugodnejše razmerje glede na razprostranjenost gozdov.

Državni gozdovi Jugoslavije zavzemajo ploskev 3,628.000, občinski zadrzni, zaledni pa 1.544.000, zasebni pa zaokroženo 2.547.000 ha.

Med izvoznimi državami zavzema Jugoslavija sedmo mesto z 2,9 milijona m³, medtem ko izkazuje n. pr. Finska (ki ima 25,26 milijonov ha gozda) 13,9 milijonov in nam prednjači Avstrija s komaj polovico gozdne ploskve (3,14 milijonov ha) s 3,7 m³.

Na svetovnem trgu participira naša država z 0,38% in zavzema 43. mesto. Ugodnejši odstotek glede tega imata sosednji državi Italija z 2,9% in Avstrija z 0,94%.

Produkcijska sposobnost naših gozdov se ceni na letnih 15,5 milij. m³, od teh 6 milij. m³ lesa za tehnično porabo in 9,5 milij. m³ drv za gorivo (61,3%).

Tu je viden vpliv razmeroma velikega obsega nizkih gozdov in granovja donavske, zetske, varbarske in primorske banovine.

Sosednje Avstrija producira 9,32 milij. m³, od teh 5,7 milijona (61,3%) tehničnega lesa, medtem ko odpade v Italiji od letne produkcije 15 milijonov m³ le 1,5 milijona m³ na les za tehnično porabo; tako da gre v Italiji devet desetih proizvodne količine na ognišče in v kope.

Prof. Marinovič ceni v svoji knjigi potrošnjo na glavo v naši državi na 0,4 m³ gradbenega lesa in 0,6 m³ drv, kar bi dalo skupno okroglo 14 milijonov m³.

Gleisinger tv »Holzmarkt« 1929) pa ceni našo potrošnjo le na 0,68 m³ na prebivalca; to bi dalo skupno 9,5 milij. m³, kar je pa vsekakor prenizko.

Ce prištetemo temu še izvoz okroglo 3 milijone m³, dobimo povprečno letno izkoriščanje 17 milijonov m³, kar kaže poseg v zaloge starih sestojev.

Naj sledo predmetni statistični podatki za dravsko banovino, zbrani s strani šumarskega odseka banske uprave.

Po stanju koncem leta 1935 se je območje dravske banovine raztezalo na ploskev 1.574.636 ha, od katerih je prištevati produktivnim 1.500.004 ha (95,27%).

Gozdna površina znaša po davčnem katastru 679.270 ha ali 45,28% napram celotni produktivni površini faklično z gozdom obrasle površine je pa 705.631 ha, t. j. 47,04% produktivne ploskve.

Državno in versko-zakladnih gozdov je 20.032 ha, banovinskih 872 ha, občinskih 3.934 ha, drž. železnice 986 ha, imovnih občin 3.803 ha, škofijskih, župnih, samostanskih, cerkovn. 16.693 ha, soldatnikov 16.902 ha, delniških družb, društev, zadrug, bank, hranilnic 9.875 ha, individ. malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov 585.304 ha

t. j. 86% celotne z gozdom obrasle površine.

Posestnikov, ki imajo nad 100 ha gozdov, ima banovina 310 medtem ko je posestnikov, ki imajo gozda pod 100 ha — 138.690.

Po kalkulaciji, napravljeni po šum. gozdnih referenah, znaša produkcija v letu 1935: Celokupna gromadna množina 1.558.382 m³, in sicer 702.952 m³ trdega in 855.430 m³ mehkega lesa. Od celotne količine odpade na les za tehnično porabo 818.203 m³ (52%) in 589.315 m³ na drva za gorivo ter 66.807 m³ na drva za ogelje, medtem ko je bilo ostanokov v gozdu in na žagah 84.057 m³.

Važno in v gotovih letih in pr. slabe letine, zapor živine) odločujočo vlogo igra les v pogledu aktivnosti naše trgovinske bilance.

Iz podatkov je razvidno razmerje izvoza lesa napram celotnemu izvozu, ki dokazuje pomemben vpliv izvoza šumskih proizvodov na dohodek od celotnega izvoza. Višek vrednosti je dosegel izvoz lesa v letu 1924 z 2,29 milijarde din (24% celotnega izvoza), a po količini pa v letu 1929 z 2,47 milijona ton (47% celotnega izvoza). Po občutnem padcu v letu 1925, 1926 se izvoz zopet postopno dviga do vključivo leta 1929, od tu se pa uveljavljajo posledice svetovne krize in to posebno v letu 1932.

V naslednjih letih se stanje zboljšuje in varira razmeroma malo v l. 1933—1935 posebno glede vrednosti.

V zvezi z znatnim padcem v teži in vrednosti celotnega izvoza v l. 1925 nasproti letu 1932 je tudi pomembno znižanje izvoza gozdnih produktov za 46% odnosno 64% v istih letih.

Izvoz gozdnih proizvodov je znašal v odstotkih vsega izvoza:

leta	1925	1927	1929	1931	1932	1933	1934	1935
po teži	36%	48%	47%	39%	35%	33%	32%	31%
po vrednosti	18%	22%	28%	22%	19%	25%	23%	21%

Med vsemi gospodarskimi panogami je bila lesna trgovina zaradi svetovne krize morda najhujše prizadeta, kar jasno dokazuje znaten padec v tonah in vrednosti izvoženega lesa.

Izvoz lesa v letih 1933, 1934 in še 1935 se je komaj spet nekoliko dvignil, v novembru 1935 pa so ga potisnile uvedene sankcije in protisankcije (nekoliko že 24. 4. 1935 s strani Italije) zvišane carine, posebno glede izvoza lesa iz dravske banovine v Italijo, ki je bila naš največji odjemalec (v letu 1933 n. pr. je šlo od skupnega izvoza lesa 67% žaganega mehkega lesa, 55% trdega lesa, 90% drv in 70% ogelja v Italijo) na ne prej poznani minimum. Tako je znašal izvoz lesa v Italijo v oktobru 1935 še 63,3 milijona din (85% skupne vrednosti), v novembru 53,8 milijona (67%), v decembru 3,9 milijona (9%), v januarju 1936 leta 4,1 milijona din (14%).

V prvih šestih mesecih tekočega leta je bilo izvoženega našega lesa skupno v vrednosti din 254,2 milijona (15% celotnega izvoza), a v isti dobi leta 1934 za 416,9 milijona din (26%), v letu 1935 pa za 401,9 milijona din (14%).

Kakor je mogoče dometi iz izjav dobro poučenih krogov, ni izgleda, da bi se možnost izvoza lesa kaj kmalu izboljšala. Zato je pa tem nujejša potreba, da se osamosvojimo glede nekaterih potrebnih, ki jih za drag denar uvažamo iz tujine. V l. 1935 smo n. pr. izdali za »finis« žagani les 2,7 mili. din, za fiskarski papir 35 milijonov din, za izdelke iz lesa 7,8 milij. din, za drva za gorivo 54.531 milij. din, za ogelje 61.293 milij. din, za drv. katran 250.427 milij. din, za petroleje in bencin 76,3 milijone din. Učimo se aufarkže od naših bližnjih sosedov Avstrije in Italijanov, da z intenzivnim in racionalnim izkoriščanjem naše bogate lesne produkcije doma nadomestimo izpadek na svetovnem tržišču.

Ta lepi in velevažni namen ima naša jesenska prireditelj »Za naš les«, ki bo imela — če v zaželjenem obsegu uspe — blagodejen vpliv na razvoj in uporabo šumske produkcije in na zboljšanje gospodarskih razmer v državi.

Inž. J. Rustja.

Nova ležišča bakra. Rudarski podjetnik g. V. Zegarac je odkril v okolici Strumice velika ležišča bakra, svinca in pirita Ruda je izvrstne kakovosti in daje do 20% bakra. V svinčeni rudi je veliko srebra, v bakreni pa zlata (2—3 grame zlata v eni toni bakrene rude). Ležišča se že deloma izkoriščajo v malem obsegu. Poteguje pa se za ekspanzijo tuj kapital (Nemci in Angleži).

Borza

Denar

Dne 31. avgusta

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8,56 do 8,66, dočim se je na zagrebški borzi učvrstil na 8,50—8,60, v Belgradu pa je beležil 8,4811—8,5811.

Pojem kvalitete in elegancije

FINTEX
SVJETSKA MARKA
ENGLJSKIH TKANINA
ZAGREB · PREOBRAŽENKA 6

Zastopnik za Dravsko banovino

ŠLIBAR ŠTEFAN, modni salon

LJUBLJANA, Resljeva 8

— Orški boni so beležili v Zagrebu 31.43—32.13, v Belgradu 30.15—30.85. — Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen ter je notiral v Ljubljani 238—238.50, v Zagrebu in Belgradu pa 237.20—238.80. — Španska pezeta je v Belgradu beležila 5,50 blago.

Nemški čeki so se v Ljubljani okrepiili na 13.30—13.50, v Zagrebu na 13.18550—13.3850, za sredo in konec septembra na 13.1250—13.3250, za sredo oktobra na 13.25—13.45, za konec oktobra pa 13.1250—13.3250. V Belgradu so beležili pa 13.1065—13.3065.

Italijanske lire so beležile v Belgradu 3,15 do 3,20.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2967,07—2981,07
Berlin 100 mark	1753,84—1767,72
Bruselj 100 belg.	737,03—742,10
Curih 100 frankov	1424,22—1431,29
London 1 funt	219,33—221,39
Newyork 100 dolarjev	4333,22—4369,53
Pariz 100 frankov	287,68—289,12
Praga 100 kron	180,47—181,58

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 7.315.385 din.

Curih. Belgrad 7, Paris 20,20, London 15,43, Newyork 306,75, Bruselj 51,80, Milan 24,15, Amsterdam 208,325, Berlin 123,325, Dunaj 57, Stockholm 79,55, Oslo 77,55, Kopenhagen 68,90, Praga 12,68, Varšava 57,70, Budimpešta 61, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,8025, Buenos-Aires 0,8625.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 82,50—83, agrarni 47,50—48,50, vojna škoda promptna 365—366, begluške obveznice 68,75—69,75, 8% Blerovo posojilo 83,50—84, 7% Blerovo posojilo 73,50—74,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 86,50—87.

Zagreb: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82,50 den., agrarni 47,50 den., vojna škoda promptna 364—366 (365), 9. in 10. 363 den., begluške obveznice 68,50 den., 7% Blerovo posojilo 73,25 den., 7% posojilo Drž. hip. banke 86,50 den., 7% stab. posojilo 82,75—83,25 (82,75). — Delnice: Priv. agrarna banka 233 den., Trboveljska 130—135, Isis 15 den., Osi. sladk. tov. 100—130.

Belgrad: Državni papirji: Voj. škoda promptna 365,50—365,50 (366,50) 12. 365 bl., begluške obveznice 68,75—69,25; 68—68—25 (68,15), 8% Blerovo posojilo 83—84,50, 7% Blerovo posojilo 73,75—74. — Delnice: Narodna banka (6.300) Priv. agrarna banka 232,50 den. (232, 233).

Kulturni obzornik

Uspeh naših pevcev v Salzburgu

Salzburg, 28. avgusta.

Nedvomno utegne slovensko javnost zanimati dejstvo, da smo pri letošnjih salzburških slavnostih Jugoslavani zastopani kar po treh mladih izvrstnih pevcih: sopranistkama Aniti Mezetovi, Nadi Tončičevi iz Zagreba in tenoristu Antonu Dermotu. Obe pevki sta nastopili v Mestnem gledališču z internacionalnim opernim študijem, ki je prvič izvajal Mozartovo enodejanko »L'oca del Cairo«. Njih vodja Paul Csouka hoče z mladimi začetniki izvajati manj znana operna dela, po možnosti tudi na drugih odrih, ako bodo to prakso dovoljevala finančna sredstva. Obe naši pevki, ki sta peli glavni vlogi, sta občinstvo in kritika zelo toplo sprejeli.

V Festspielhausu pa je izredno srečno prestal svoj internacionalni pevski krst Anton Dermota, ki se je z dunajsko Državno opero uveljavil v Wagnerjevih »Mojstrih pevcih iz Nürnbergga« pod Toscaninijevim taktirko. Ta dirigent — prvak žanje leto nezasižne triumpfe, pa najsi žirigira Verdijevga »Falstaffa« s člani milanske »Skale«, ali kakega nemškega opernega, oziroma koncertnega klasika z nemškimi svetskimi umetniki. Borba za vstopnice k njegovim predstavam postaja vprav legendna: za že zdavnaj razprodane karte ponuja tu zbrano denarno plemostvo vsega sveta prepričanemu bajne vstopnice (n. pr. za stojlišče od 3 do 300 šilingov!) Tako nastaja nov poklic: siromaki se že ponoči nastavljajo pred blagajno, da si v predprodaji nabavijo vstopnice, ki jih potem na dan predstave ponujajo onemu, ki da več zanje.

Da je v takem razpoloženju in med izbranim umetniškim svetom postal pozoren na našega rokajca celo genialni Bruno Walter, je za mladega Dermota še uspeh zase. Ker se je s svojim prebajnim tenorjem odklikoval med 12 nürnbergskimi pevci, ga je Walter pozval, da je dva dni pred izvajanjem prevzel vlogo mornarja v »Tristanu in Isoldi«, ki jo

je večeraj Walter v nabito polni dvorani zmagoslavno dirigiral. Vloga, dasi nevelika, je težka in jo je Walter prej poskušal z dvema drugima pevcevma, a jo je v zadnjem hipu dodelil našemu fantu. Ker se je Dermota odlično »odrezal«, mu je novo imenovani generalni direktor dunajske Državne opere dr. Koberber obljubil za »božično darilo« Lenskega v »Onjeginu«, s pripombo, da mu mora Dermota zato dati protiboljubno zvestobe, »da mu ne bo prekmalu pobegnil z Dunaja«.

Ponosni smo, da so zmožnosti in marljivost našega rokajca našli toliko razumevanja in upoštevanja pri odličnih strokovnjakih in želimo, da bi ostal Dermota zvest svoj odgovorni, ki po postane — zdi se, da prav kmalu — velik pevec.

Pavla Lovšetova.

Jožef Baša-Miroslav: Prekmurske pesmi

Jožef Baša-Miroslav, Prekmurske pesmi. Mohorjeva družba 1936. Zbral Vilko Novak. Din 12.—

Kulturne vrednote Slovenske krajine se od dneva do dneva bolj odkrivajo. Z njenim umetnostnim bogastvom nas je izčrpo seznanjal Stele. Razni slovenski znanstveniki se v svojih razpravah in obširnih delih ozirajo na jezik (Ramovš), zgodovino (Kovačič, Kos, Slavič), zemljepis (Melik) in slovestvo (Kidrič) Slovenske krajine. Njeno kulturno bogastvo se v teh delih obravnava in v organski zvezi s celokupnim slovenskim kulturnim življenjem. Tako se na najprimernejši način včenjujejo ti zakladi Slovenske krajine z duhovnim življenjem osrednjega slovenskega jedra.

Ce so pa do nedavnega vršili to poslanstvo odkrivanja duhovnih vrednot Slovenske krajine v veliki meri nedomačini, zapažamo zadnje čase razveselljivo dejstvo, da se je domače izobraženstvo samo z vno in ljubeznijo uspešno lotilo tega dela in tako vedno višnje stopa v ospredje. Najmočneje se izraža to prizadevanje domačinov sedaj zaenkrat še na slovestvenem polju, ki je našlo svojega največjega raziskovalca v osebi prof. Vilka Novaka. Njegova mnogoštevilna poročila v različnih slo-

venskih listih in publikacijah, predvsem pa »Zbornik «in »Izbor prekmurske književnosti« nam to potrjujejo. V »Zboru«, ki je pred nekaj meseci izšel, nas je seznanil v nazorni obliki z dvestoletnim slovestvenim delovanjem Slov. krajine, ki se je večina nima izražala v nevezani besedi. S to najnovejšo zbirko Prekmurskih pesmi pa predstavlja Novak slovenski javnosti pesniški obraz mladega Miroslava (28. aprila 1894, umrl 25. jun. 1916) — brata znanega umrlega bogojanskega župnika Ivana Baša —, ki bi postal »prvi« dobri pesnik Slovenske krajine, če bi mu bilo usvojeno daljše življenje« (str. 9). V predgovoru (str. 5—9) nas Novak najprej seznanja na kratko z razvojem književnih tvorb Slovenske krajine v vezani besedi. Bile so to verske pesmi protestantov in katoličanov. Svetna snov se je pojavila s prevodi iz malžarščine. Toda to pesmarstvo ni zajelo značilnosti pokrajine in enovanja njenih ustvarjalnih duhov. Šele v domačih izdajah Ivančičevega kroga sta se začela uveljavljati Avgust Pavel in Jožef Baša, ki sta postavila tudi vezano besedo v službo vsakdanjih težav in dnevnega življenja. Nato nam predgovor obširneje govori o življenju in pesniškem ustvarjanju Miroslava. Pesniki je začel s petnajstim letom in njegovih pesmi je ohranjenih do dve sto. Svoje pesmi je objavil v »Novinah« in »Marinjetnem listu«. Sam je objavil v »Novinah« šest in dvestaj pesmi (1914 štiriinajst in 1915 dvanajst — ne 26, kot V. N. pomotoma pravi na str. 8). — Nato sledi izbor Miroslavovih pesmi (str. 10—45). Vseh je le štiri in dvestaj. Večina tiste, ki jih je Miroslav poslal v »Novine«. Tako, da smemo reči, da je ta izbor prav za prav Miroslava — samegal. Zato še z večjo gotovostjo smemo upati, da nam še teh 24 izbranih Miroslavovih Prekmurskih pesmi predočijo njegov pesniški lik v vsej stvarnosti in pravi resničnosti, da nam predstavljajo Miroslava takšnega, kakršen je dejanski bil. Iz teh njegovih pesmi dehti njegova žarka ljubezen do domačega kraja in vsega, kar je slovenskega. Zvoki njegovega neutešljivega hrpenenja in domotožja... Kakor bolesten krik neodrešene Slovenske krajine — tisočletne brezdomke — po vrnitvi v topla naročja matere — Slovenije, kakor bi slišal neutolažljive vzdihne Izraelcev ob ba-

bilonskih vodah... »Ne morem duže tu živeti — morem priti tá domo — morem priti med Slovence — gde srce mi mirno bo!« (Med tujinci.) Tako v dvanajstih pesmih in nato v osmih spremljanje vojakov in njih domačih: mater, žen, deklet in otrok preko Kalvarije svetovne vojne. Kravna košnja v Karpatskih gorah in vs to tisto gorje je porodilo v njegovi razboleli duši bisere njegovih pesmi: »Pesem od Karpatov.« Dve sta poseveni rajnemu očetu (»Brez mira«, »Sestrie«), ena spominu Stefana Kūharja. Kakor bi slutil svojo rano smrt, govori tolikokrat o njej. O njej in o grobu svojem...

V težkih okoliščinah so nastale Miroslavove pesmi. Preproste so sicer, a tople, iskrene. Zdj se izšle za dvajseto obletnico njegove smrti. Saj sam napoveduje, da be v grobu

...senjao sladke sanje, ljubo dale, rod moj tebe;

Ce pa žalost, tuga prišle... te mi dūh iz groba stane na tolažbo sinom slave.

In dalje: »Vu vihəri te šumečem — čüli bote moje pesem, — čüli srca moğa glas te, — glas ljübene, dragi bratelj.« — Prišel je tisti čas, tudi za Slovensko krajino, ki že delj časa kliče po njegovem duhu; čas, ki pozablja, v čem obstoja prava ljubezen do domov

Rdeči teror v Španiji

Mučeniška smrt Bratov kršč. šole

Strahoviti so napadi rdečih teroristov v Španiji. Najbolj divje pa beasio zoper vse, kar spada h katoliški veri. Posebno pa veljajo njih divji naskoki verskim ustanovam in zavodom. Družba krščanskih šolskih bratov je dala mnogo svojih članov na žrtvenik za vero in katoliško Cerkev.

Bratje krščanske šole so v revoluciji izgubili vse svoje zavode, dasi so imeli 120 šol in več ko 32.000 gojencev. Njih zavodi so bili v ljudskem duhu, ljudstvo jih je ljubilo in počevalo, vendar jim brezbožniška gonja ni prizanesla in podivjani komunizem je uničil njih cvetoče zavode. Na vse hiše Bratov krščanske šole so razobesili rdečo zastavo ljudske fronte in bratom so pobrali vse in jih izropali do golega, jih strahovito razmesarili in poklali. Le malo se jih je moglo rešiti v Francijo ali Italijo.

Prav od teh imamo nekaj sporočil in dragocenih prispevkov krščanskega mučenilstva, ki se dogaja v tem »sprosvetljenem« stoletju.

V Barceloni je bil velik zavod Buona Nova, ki je bil v kras mestu in je vseboval 1000 članov. Koj so ga zasedli komunisti. Duhovniki so mogli še pravočasno oditi, neki starček je bil vprav v bolnišnici, a komunisti so ga izvlekli z bolniške postelje. Vse so komunisti postrelili, čim so jim nesrečni bratje prišli v roke. V Moncadi, v delavskem predmestju Barcelone, so ustrelili pet bratov v samih šolskih prostorih in z njimi še štiri duhovnike in štirideset gojencev.

V Grignonu blizu Madrida, je bil sedež novincev in dijakov. Te so zaprli, nato so jih razmesarili. Prav tako so komunisti ubili provincialnega vizitatorja in štiri in petdeset gojencev in duhovnikov.

Prav tako so trpeli bratje krščanske šole po drugih pokrajinah. Ves zavod krščanskih šolskih bratov v Sanseloni je porušen, bratje so večinoma postreljeni, nekaj jih je moglo pobegniti v Francijo, nekaj pa jih je odšlo skrivši od hiše do hiše

in si služijo kruh kot oglarji, postrežki in podobno.

Milničniki ljudske fronte so bili razglasili, da je v zavodu krščanskih bratov zaloga orožja. Dne 26. julija ob sednih zvečer so zavod preiskali do najtemnejših kotičkov. Nato so rdeči dejali, da morajo preiskati tudi tabernakelj. Domači kaplan se je oblekel v cerkveno oblačilo in si nadel šolo in je odšel v cerkev, da odpre tabernakelj in vzame iz njega ciborij s posvečenimi hostijami. Medtem pa so rdeči teroristi izgnali brate na dvorišče, jih na mestu postrelili in zasedli zavod.

V Cambrilsu so bivali vsi novci in dijaki s svojimi predstojniki na neki ladji. Pa ni nič zaleglo! Vse so rdeči postrelili in še dva domača kaplana v zavodu. Prav v Cambrilsu so bivali starejši in bolečni bratje, kjer so po gorečem apostolskem delovanju za mladino uživali mir. Miličniki so v svoji krutosti vse postrelili. Stari ravnatelj, ki je bolehal na srcu, se je sredi grozot, še preden ga je zadela krogla, mrtev zgrudil na tla.

Tudi v Premii de Mar so imeli bratje krščanske šole svoj zavod. V cerkvi so bili v grobnici ostanki trupa slavnega vzgojitelja in pisatelja F. Miguela, ki bo proglašen blaženim. Tudi ta zavod in cerkev sta zdaj v ruševinah.

Nemogoče je naštetii vseh strašnih primerov grozote in mučenja, ki so jih morali prestati bratje krščanske šole v Španiji. Dovolj je, če dostavimo še to, da v vsej Španiji, kjer vladajo rdeče tolpe, ne stoji več niti ena, za ljudstvo sezidana šola krščanskih šolskih bratov.

Toda vse te strahote imajo svoj sijaj svetosti v mučeniških, ki so dali svoje življenje v delovanju za vzgojo in dušni blagor španske mladine. Njih mučeniška trupla so pač padla v roke besnečemu teroru rdeče ljudske fronte, toda njih duše so že prejele plačilo v nebesih, saj so delovali v duhu svojega ustanovnika in očeta, velikega svetnika sv. Janeza Krstnika iz Salle.

S španskih bojišč belih: Sv. maša na irunski fronti.

Človek z mrtvaško kirsto

Lord Dufferin je bil več let pred nesrečo na obisku pri svojem prijatelju siru Georgeu M. na gradu v Walesu. Bila je soparna, poletna noč. Lord je spal sam v svoji sobi. Brez kaknega vzroka se je zbudil. Bleda mesečina je sijala v sobo in je delala strahotne sence po tleh. Lordu je bilo čudno, občutil je nekakšen nemir. Zaeno ga je obšla nepojmljiva groza, ki mu je ko breme ležala na prsih. Da bi se osvestil, je prižgal elektriko. Radi mirne svetlobe električne luči je izginila strahotna mesečina in lord je olajšano zavzdihnil. Ozrl se je okrog sebe. Vse je bilo na svojem mestu. Spet mu je bilo laže. Mislil si je, da je mogoče napačno ležal in so ga zato občili tesnobni občutki. Zmajal je z glavo, se spet ulegel, ugasnil luč in skušal zaspati.

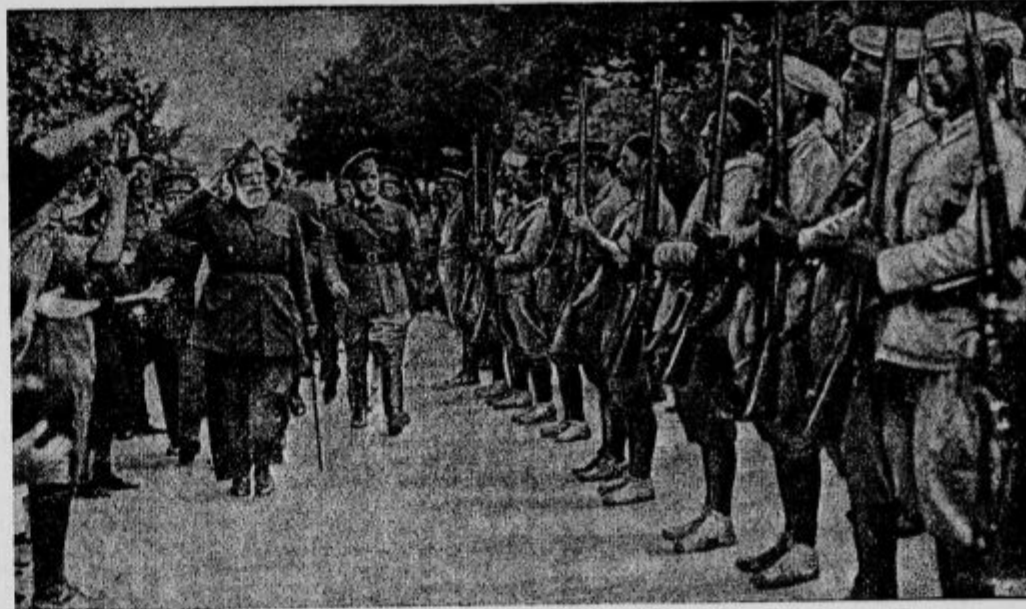
A spet ga je občel oni občutek. Ležec v postelji, je gledal skozi okno v jasno, od mesečine ožarjeno noč. Z vrta je zaslišal čudno šumotanje. »To je nemara pes, ki se plazil okoli,« si je dejal, »ali je pa kaka nočna ptica.« Čeprav je umiril

k človeku. Hotel ga je prijeti, iztegnil je roko — in strah in groza! — je segel v prazno. Človek s kirsto je bil izginil! Lord Dufferin je ves iz sebe pogledal naokoli. Po vsem vrtu se ni ničesar zganilo. Drevesa so pokojno stala okrog, luna se je srebrno svetlikala skozi vejevje.

Drhteč po vsem telesu je odšel lord nazaj v sobo in se ulegel. Polagoma se je umiril in je zaspal.

Zjutraj je vso zadevo pripovedoval svojemu gostitelju in je opisal tistega človeka. A nihče ni poznal takega moža. Zaman je poizvedoval, ali je kdo umrl v teh dneh.

Čez več let zatem je bil lord angleški poslanik v Parizu. Povabili so ga kot odličnega gosta v hotel k diplomatskemu sprejemu. Prišel je s svojim uradnikom v hotelsko vežo in je že pristopil k dvigalu, ki naj bi ga dvignilo v višje, sprejemne sobane. Nekaj gospodov se mu je globoko priklonilo in so odstopili, da bi stopil prvi v dvigalo. Že je hotel lord vstopiti, ko je za-

General Cabanellas, pregleduje marokanske čete. V Burgosu, kjer je glavni stan bele sev. armade v Španiji, je nedavno prišlo več polkov marokanskih čet, ki jih je ljudstvo burno pozdravilo. Preden so odšli na bojišče pri San Sebastianu, jih je pregledal predsednik belih, 62-letni general Cabanellas.

Stalina je strah atentata!

Te dni je sporočil »Matine« opis, kako Stalin stanuje v Kremli. »Kar armada georgijcev, ki so prisegli, da branijo Stalina zoper vse, naj pride karkoli, straži Stalina noč in dan. Vsakega, ki se približa Stalinovemu stanovanju, naznani straža s avtomatičnim strelom. Da bi se kdo prikradel v Kremli, je nemogoče, je isto ko smrt, saj so vse povsod z elektriko prenašičene žice. Vrata Stalinovih soban nimajo kljuk. Odpirajo in zapirajo se same od sebe. Ta sistem upravlja Stalinova pisarna. Sovjetski diktator živi v stanovanju šestih sob. Prej se je časih peljal z avtom po Moskvi. Mnogi ljudje, ki je pazila nanjo trikratna vrsta redarjev, je mogla videti, da so vrata avtomobila jeklena — in da jih ne more prodreti nobena krogla. Notranjost avtomobila je obdana z jeklenimi stenami. Ko je Stalin še hodil ven, je bilo na stotine tajnih policistov porazdeljenih med ljudi. Ti so ploskali v pozdrav Stalinu, a so zaeno neprestano opazovali ljudi in imeli pripravljene

samokrese.

Zdaj Stalin skoraj nikoli več ne gre iz Kremli. Če kakšni nujni uradni posli zahtevajo, da vdale gre na cesto, tedaj se peljejo trije avtomobili redarjev pred njim in trije za njim. Časih se je rad sprehajal po Moskvi, a zdaj ga ljudstvo nikoli več ne vidi. Kremli je zanj ko mesto v minijaturi. Ondi ima svoje posebno gledališče in svoj balet. Ondi so tudi njegovi najzvestejši prijatelji in njegova telesna straža. Celu njegovi najvdanejši sotruidniki morajo imeti posebno dovoljenje ravnatelja tajne policije, če hočejo iti k njemu. — Zdaj je Stalin jako izmučenega obraza. Straža si pripoveduje, da je jako živčno razburjen. Prej je bil Stalin izboren strelec. Zdaj pa pravi, da se mu roka trese. Kadar gre spat, je dvanajst vojakov s puškami v rokah pred njegovo spalnico. Vsa jedila zanj morajo prej preiskati. Kadar se Stalin pelje z vlakom, so trije oddelki pred in za njim, popolnoma prazni.

Sovjetski kozaki. Oddelek kubanskih kozakov, ki so si z letošnjim majem pridobili spet vse svoje nekdanje pravice in so zdaj, ko nekoč pod carji, poglavitni steber rdečih udarnih čet.

Na ledenih višavah

Več ko leto je že minilo, odkar je nekaj menihov s St. Bernharda odšlo v Tibet, na kar je bil ves svet pozoren. Časih je prišla kaka vest o teh menihih v svet, vendar jih je bilo kaj malo. Nedavno je pa eden teh menihov objavil v švicarskem misijonskem letopisu članek, kjer opisuje življenje menihov v Tibetu. Pravi, da so vsa poročila o njih pretirana: »Le to je resnično, da smo zares odpotovali tjakaj, ni pa res, da bi bil naš hospic že izdelan. Cim se bo sneg nekoliko umaknil, bomo začeli hospic zidati. Hospic bo malo manjši ko oni na St. Bernhardu, vendar bo zadosti velik, da bo mogel sprejeti pod streho potnike, ki prihajajo tod čez sedlo. Kdor pomisli, da ni tu nikakih strokovnih delavcev, da niti ni izučenih rokodelcev in da tudi ni potrebnega orodja za obdelovanje kamnov in skal, si more misliti, kako težavno bo sezidati tako stavbo. Mimo tega tudi ni polov, po katerih bi mogli udobno prenašati živila in potrebno gradivo. Res pa je, da so na Kitajskem roparji, vendar se naših misijonarjev še niso dotaknili. Na svojih potovanjih

križem dežele, so patri večkrat srečali roparje. Nekeč je iznenada stalo pred njimi 15 roparjev, ki so se pa velikodušno izkazali. Ne le, da niso patrom ničesar prizadejali, marveč so jim celo pokazali gorske steze, koder so mogli najlaže priti domov. — Dela za hospic so se že začela. Navzlic snegu in gosti megli, gre po teh višinah vsak dan po 100 potnikov. Večkrat se zgrudijo na tla in od utrujenosti umirajo.

Menihi s St. Bernharda bodo v pomoč tem potnikom s svojim krščanskim delovanjem iz ljubezni do bližnjega. Tu bodo nadaljevali delo svojih ustanovnikov, ki je njim in njih štirinožnim pomagačem, bernardinskim psom, prineslo svetovno slavo. Ko zdaj zidajo nov hospic v Tibetu, so tudi pripravljeno, da ponesejo svoje delovanje in svoj blagoslov v tiste višave, ki so daleč v daljini, ki pa jih vendar posečajo ljudje. Ti menihi nikogar ne vprašajo, odkod in kaj in kake vere je kdo, marveč pomagajo, kjerkoli in kadar koli je kak človek potreben pomoči.

Kako so umorili Lidža Jassuja

Zamorec Šankala, ki mu je dal prejšnji neguš to »službo«, da je bil na prejšnjega cesarja Lidža Jassuja na gradu Garamulata zmeraj priklenjen, je abesinskemu poslaniku v Rimu, Afevoru, pojasnil skrivnost smrti bivšega cesarja. Zamorec se je upal šele zdaj to zadevo spraviti na dan, ker se je doslej zmeraj bal, da se ne bi neguš vrnil.

Preden je neguš Hajle Selasje odšel na vojno zoper Italijo, je sklenil, da se bo iznebil tekmeča. Svojemu dvorjaniku, Sikerju, ki ga je zato imenoval za gerasmača v Belluju, je poveril to nalogo. Cim je Lidž Jasu zagledal Sikerja, mu je zaničljivo dejal, da ve, da ga bo umoril na neguševo povelje. Vendar se neguš z njegovo smrtjo ne bo okoristil, ker bo Italija zavzela Abesinijo in neskončno mu je žal, da ne bo mogel doživeti pravične vlade tujih generalov. Nato ga je Siker s štirimi streli umoril. Čuva, ki je bil priklenjen na Lidža, je bil zdaj svoboden. Pri umoru je bil navzoč tudi koptski abuna, prijatelj nekdanjega neguša.

Če hočete vedeti

Piki čebele so nevarni tudi velikim živalim; tako morejo zlasti usmrtniti konja. Besedo »milijon« so Nemci šele v 18. stoletju spoznali.

V Afriki so odkrili neko novo rastlino, ki nima nič listov, ampak tvori do 2 m visoko zmedo samih tenkih, zelenih bodičastih šten. Hotentoti

radi jedo sad te rastline, ki so nekakšne, za otroško glavo velike buče z rumenobelimi, kašnatim mesom in oljnatim zrjem. Ta zanimiva rastlina pa tudi določno pokaže, kje je podtalna voda v zemlji.

Starost rib moreš določiti po luskinah, ko pri drevesih sredi debla po krogih.

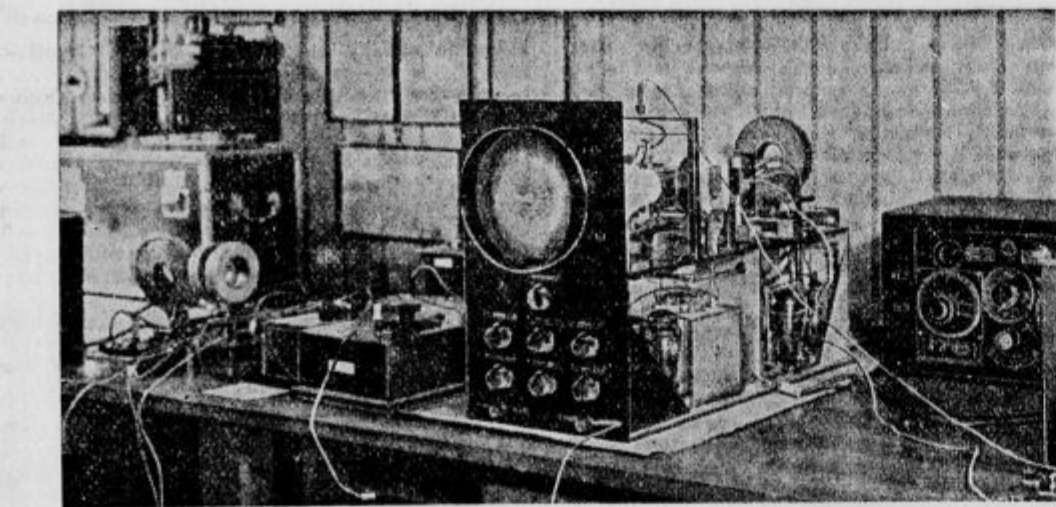
464 bilijonov ton dežja pade vsako leto na zemljo.

»Vlomilec je pa le ušel? Kaj niste vse vhode zastražili?«

»Seveda sem jih. A on je ušel »krozi izhod!«

»In zdaj, gospe in gospodje, boste slišali igranje čudežnega otrokala!«

Ura, ki kaže tudi desetmilijontinko sekunde! Na radio razstavi v Berlinu bo razstavljena ta ura Manfreda Ardenea. Ura je velikanskega pomena za merjenje najmanjših otenkov časa.

sam sebe, ga je bilo vendarle groza. Sam nase se je jezil. Le kakšne traparije počenja, on, ki je hodil toliko po svetu in je bil trezen človek!

Ko pa le ni mogel zaspati in tudi zunanji šum ni pojenjal, je skočil s postelje in je stopil na balkon, odkoder je videl na ves lepi park, kot bi bil na dlanii pred njim. Od strahu je vzdrhtel, ko je zapazil na trati med drevesi nekega človeka, ki je imel na rami velik tovor. Lord je pozornost pogledal tjakaj. Ni mogel razločiti obraza te temne postave, toda — tisti tovor — to je bila mrtvaška krsta! Od groze ga je zmrazilo. Kaj pa počenja ta človek s kirsto? Jo je ukradel? Lord je tiho, a odločno zaklical »halo!« A tisti človek se ni zmenil za klic. Lord se je naglo odločil in je preskočil ograjo balkona, planil na vrt in je še enkrat zaklical. Moški je obrnil obraz k njemu, širok, ostudno grd je bil ta obraz, čeljusti so štrlele naprej. Lord je stisnil zobe in je pristopil

gledal poleg sebe strežaja dvigalo. Lordu je bilo, ko da bi mu kdo nož porinil v srce. To je bil tisti ostudno grdi obraz, ki ga je bil videl v oni noči v parku svojega prijatelja! Kako pa naj bi bil ta strežaj v zvezi z ono čudovito prikaznijo? Bolj nehoti, kakor pa premišljeno je lord Dufferin za korak odstopil. Vendar se je brž zavedel, zamahnil z roko, ko da je nekaj pozabil in je naročil svojemu uradniku, naj ga počaka. Sam pa je odhitel k vratarju, da bi zvedel, kdo je ta strežnik pri dvigalu.

Medtem pa se je dvigalo z drugimi gosti dvignilo. Lord ni bil z vratarjem še spregovoril pet besed, ko je nekaj strahovito zgrmelo in zabobnelo. Kriki groze so odjeknili po hotelu, njegov uradnik je bled ko smrt prišel k lordu in mu povedal, da je dvigalo z vsemi gosti zgrmelo v globino. Med mriiči pa je bilo tudi truplo onega skrivnostnega strežaja.

Nad 80 odstotkov Slovencev v taboru JRZ JNS je pod svojim imenom med 6923 upisanimi volivci dobila le 78 glasov

Ljubljana, 31. avgusta.

Delo, da naše občine dolo nove ljudi, ki jih bodo vodili po zdravi pameti in nepristranskem zakonu, se vztrajno nadaljuje. Skoraj vsako nedeljo so volitve v tej ali oni občini in nikjer niso izvoljeni tisti župani, ki so po volitvah l. 1933 zasideli občine. Tri leta so izjavljali vdanost svojim pokroviteljem, zaščitenikom in »voditeljem«, tri leta so se igrali s ljudstvom in ga dražili s sukancem zakonov, ko so vsak v svoji občini stali »na braniku« države, ki je nihče napadal ni, pa je bilo ljudstvu te komedije in škode že dovolj. Nikjer jih ne volijo več, čeprav so jih od časa do časa obiskovali ljudje »iz visokih krogov« in skušali povzdigniti njihov ugled in povečati strah pred njimi. Vse to nič ne pomaga, ljudstvo se poveča z vselej vsem poskušanju prilike, da se jih odkriža.

Kdo so novi župani? Občane zalezujejo najrazličnejši agitatorji, ki jih nekdašnji nikjer ni bilo. Oznamajo geala, ki jih do pred kratkim na naši zemlji še nismo očiščali. Pa kljub vsemu temu nadlegovanju volilci občino in njene predstavnike smatrajo za zelo resno zadevo, ki je na kaže reševati pod vidikom geal in parol. Za župane po ogranični večini izbirajo može, ki so izraz naše nerazdružljive skupnosti, o kateri ne vemo dne in leta, kdaj je bila ustanovljena, le to vemo, da je ni mogoče niti z nasiljem razgrniti, niti z zapeljivimi geali notranje razdrobiti ali speljati na krivno pota. Ljudstvo boče imeti na čelu občine može, ki so taki, kakor je ljudstvo in tako je prav: župan je posebeno ljudstvo, on izraža njegove želje in izvršuje njegove zahteve.

Od 6923 volilcev je šlo volit 4616 mož (nad 70%). Od 4616 glasov je JRZ dobila 3705 glasov (80%), opozicija 901 glas, medtem ko je JNS sama zase dobila le 78 glasov.

V nedeljo so se volitve v 11 občinah takole izle:

Mengeš, 30. avgusta. V Mengšu je bila vložena ena lista JRZ z nosilcem g. Karlom Gregorcem. Volilnih upravičencev je bilo 625, od katerih se je volitev udeležilo 444 ali 71%. Lista JRZ je dobila vseh 18 mandatov.

Bučka, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 289, od katerih je glasovalo 219 ali 76%. Lista JRZ z nosilcem Ludvikom Komljancom je dobila 153 glasov in 16 odbornikov, opozicijska lista pa 66 glasov in 2 odbornika.

Cerklje ob Savi, 30. avgusta. Volilnih upravičencev 557, od katerih se je volitev udeležilo 385 ali 69%. Lista JRZ z nosilcem Ivanom Ignjatijem je dobila 307 glasov in 17 odbornikov, lista Frana Jurešiča pa je dobila 80 glasov in 1 odbornika.

Za cesto Ljubljana-Kranj

Ljubljana, 31. avgusta.

Pretekli petek in sobota sta se uspešno končali zopet dve licitaciji za modernizacijo ceste Ljubljana-Kranj. V petek je bila licitacija za 1900 m dolga preložitve Gašpajevskega klanca iz Labore do Kranja. Preložitve tega klanca je bila s velikim železniškim nadvosom vred preračunana na dva milijona 990 tisoč Din. Na licitacijo so prišli trije podjetniki, in je zato licitacija tudi uspešna. Med podjetji Slograd in Stavbna družba ter Slavac iz Kranja, je slednje ponudilo 2,7% in izločilo gradbo tega dela ceste za 2.908.000 Din.

V soboto pa je bila licitacija za modernizacijo državne ceste od Ljubljane do St. Vidja. Za prevzem dela so se potegovala podjetja Slograd, Stavbna družba, ing. Dedek in Tomažič. Najvišji popust je ponudilo gradbeno podjetje Slograd, ki je na preračunano vsoto 2.521.000 Din ponudilo 1,7% in prevzelo gradnivo za 2.478.000 Din.

Popusti pri teh licitacijah sicer niso veliki, vendar moramo upoštevati, da so bili tudi proračuni za te modernizacije delani precej skopo, tako da velikih popustov ni bilo niti pričakovati. Nadaljni razlog za male popuste pa je zlasti sedanje mezdno gibanje, ki predstavlja za vsakega podjetnika precej neznano postavko v kalkulacijah. Dolžnost vseh pristojnih faktorjev pa je, da gradbeno ministrstvo informirajo o obeh teh dejstvih ter tako prepričajo, da bi gradbeno ministrstvo razveljavilo ti dve licitaciji, ki sta izredno važni.

Catež ob Savi, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 643, od katerih se je volitev udeležilo 422. Lista JRZ z nosilcem g. Francem Zelnicom je dobila 183 glasov in tri mandate, opozicijska lista z nosilcem Antonom Kolarjem je dobila 239 glasov in 15 mandatov.

Mokronog, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je 570. Lista JRZ (Majcen Aleksander) je dobila 365 glasov, to je nad 64% in vseh 18 odbornikov. V samem trgu Mokronog je volilnih upravičencev 250, od teh jih je volilo 128. Od volilnih upravičencev pomotoma ni bilo izreklamiranih najmanj 8% vseh volilnih upravičencev. Nasprotniki niso mogli sestaviti liste.

Raka na Dolenskem, 30. avgusta. Današnje volitve v Raki so potekle v najlepšem redu in miru. Nosilec liste JRZ g. Matija Cemič je dobil 251 glasov, nosilec liste JNS g. Šiško 78 glasov, nosilec lista dr. Mačkovih prietašev g. Šribar pa 68 glasov. Lista JRZ je dobila torej 16 odbornikov, lista Šiške in Šribarja pa po 1. Vseh volilnih upravičencev je bilo 733.

Studenec pri Sevnici, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 379, od katerih se je udeležilo volitev 260 ali 68.6%. Lista JRZ z nosilcem g. Francem Stojcem je dobila 240 glasov in vseh 18 mandatov, opozicijska lista z nosilcem g. Znidarjem pa je dobila 20 glasov in nobenega odbornika.

Škocjan pri Mokronogu, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 1017, od tega je volilo 664, od katerih je dobila lista JRZ z nosilcem Antonom Marinčičem 554 glasov in 23 odbornikov, opozicijska lista z Antonom Barlovičem pa 100 glasov in 1 odbornika.

Križevci pri Ljutomeru, 30. avgusta. V naši občini so bile volitve za 24 odborniških mest. Volilnih upravičencev je bilo 1026, volitev pa so se udeležili 703 volilci ali 68%. Lista JRZ z nosilcem g. Matijem Vavpotičem je dobila kot edina vse 703 glasove in vse odbornike.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 667, od teh je volilo 459. Lista JRZ z nosilcem g. Francem Hergom je dobila 294 glasov in 16 odbornikov, lista združene opozicije z nosilcem Janežem Kovačcem pa 165 in 2 odbornika.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 30. avgusta. Volilnih upravičencev je bilo 417, od katerih se je udeležilo volitev 298 volilcev. Lista JRZ z nosilcem g. Jakobom Tumpo je dobila 211 glasov in 16 odbornikov, opozicijska lista g. Franca Zankoviča pa je dobila 87 glasov in 2 odbornika.

zlasti radi tega, ker bi z njima prišla v delo zopet dva nova odeska državne ceste Ljubljana-Kranj, in sicer prav v krajih, ki radi bližine mesta še najbolj občutijo jesensko brezposelnost.

Pijani podivjanci ubili starčka

Litija, 31. avg.

Preteklo nedeljo je bilo na Kočič, majhni vasi pod Poljanikom, kjer je podružnica šenturske župnije, vsakoletno žegnanje. Krasno solčno vreme je na te cerkvene slovesnosti privabilo poleg številnih domačih župljanov tudi precej ljudi iz sosednjih fara, tako, da je bilo proti navadi v nedeljo na Kočič prav živahno, posebno pa še v edini vaški gostilni Karla Brezovarja.

Kakor navadno so si ga tudi ob tej priliki fantje čez mero privoščili. Razen vina so popili tudi precej žganja, tako, da so pričeli že kmalu po popoldanskih urah rogoviliti po gostilni in se zaradi malenkosti prepirati. Vsa fantovska družba se je takoj razdelila v dva tabora. Začel se je pretep, med katerim so fantje popolnoma razdeljali gostilniško sobo, razbili vse stole in sploh vse, kar jim je prišlo pod roke. Pri tem pretepu so mimogrede prerezali roko posestnikemu sinu Peterbinu Francu iz Podkrajja. Gostilničar Karl Brezovar je hotel napraviti red in je pometal vse podivjane goste iz gostilne, in ni nikomur hotel dati več pijače. To je fante še bolj razburilo. Pred gostilno sta obe skupini napadli gostilničarja, ga pobili na tla in ga počeno pretepili. Na pomoč mu je prišla njegova žena Zorka, ki pa jo je tudi počeno izkupil, kajti tudi njej niso prizanesli fantje s koli. Vsa krvava je obležala pred hišo.

Tedaj je prišel na pomoč še 60 letni gostilničarjev oče Brezovar Anton ter skušal podivjane fante pomiriti rekoč: »Kaj hočete mojemu sinu? Ali ga bočete ubiti? Pustite ga za božjo voljo pri miru!« Na te besede so fantje planili tudi na

očeta in ga potolikli s koli na tla in mu prizadeli tako hude poškodbe, da je kmalu na mestu izdihnil. Fantje, videč da so do smrti pobili starrega Brezovarja, so se takoj razbežali na vse strani.

Domačini so o poboju takoj obvestili orožnike na Poljaniku, ki so dobro uro za tem že prihitali na Kočico ter začeli mrzlično raziskavati, kdo so podivjani storilci. Prijeli so vse štiri glavne pretepače in to Dolanca Franca, Zavrta Antona, Seštara Franca in Renko Ivana. Polniški orožniki so danes dopoldne vse omenjene prepeljali zvezane v zapore litijskega sodišča.

Ubitega prevžitarja Brezovarja, ki je daleč naokrog znan kot ugleden krščanski mož, so prenesli v hišo, kjer so ga položili na mrtvaški oter. Jutri, v torek, bo prišla sodna komisija iz Litije na Kočico in bo pregledala dejanski stan na kraju poboja in truplo pokojnega Brezovarja obducirala. Zalostnim dogodkom, kakršen se je pripetil tudi pri nedeljskem žegnanju, naj bi s strogo kaznijo nad krivci, napravili že enkrat konec.

Studenec pri Sevnici

Po dolgi zelo mučni bolezni je dne 27. avgusta umrl na Studencu vrli krščanski mož Janez Štrubelj. Rojen je bil 11. maja 1853 v Janci Peč pri Višnji gori, kjer je imel prav lepo, obširno posestvo. Bil je ključar farne cerkve na Polici, veliko let pa se je udeleževal tudi kot občinski odbornik. Vedno je stal v vrstah bojnikov nekdane SLS in posebno rad prebiral »Slovenca« in »Domoljuba«. Vse svoje otroke je vzgojil v strogo krščanskem duhu. Najstarejši sin Ivan je danes župnik na Studencu, drugi sin pa je prevzel posestvo na domu. Da ta dela čast svojemu očetu, je dokaz, da je župan velike višnjegorске občine, g. ban pa ga je odklikoval s tem, da ga je imenoval za banskega svetnika.

Na stara leta si je mož zaželel počitka. Zato se je preselil k svojemu sinu župniku. Tukaj je bil najljubši njegov kotiček farne cerkve. Pri vsaki maši si ga videl, kakor goreče in pobožno je molil in sleherni dan pristopil k mizi Gospodovi. Kako je bil priljubljen pri ljudeh, je pokazal njegov pogreb. Na pokopališče ga je spremilo poleg šest gospodov duhovnikov veliko število njegovih prijateljev in znancev. Ob odprtem grobu sta mu spregovorila poloviline besede g. dekan iz Škocijana in g. župnik od Sv. Duha in slavlila njegove vrline tako ganljivo, da ni ostalo nobeno oko suho. Pevci pa so zapeli tri pretešne žalostinke. Splošno mnenje je, da takega pogreba še ni videl Studenec. Mirno počivaj blaži mož v lepi dolinski zemlji, tvoja duša pa naj uživa plačilo pri Bogu!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 1. septembra: 10.00 Prenoš otvoritve jesenske velovesne v Ljubljani, nato prenos koncerta vojnske godbe 12.00 Korčulnice slavskih skladateljev (plošče) 12.45 Poročila, vremenska napoved 13.00 Napoved dne, spored, obvestila 13.15 koncert slovenske glasbe (Radijski orkester) 14.00 Vreme, borzal tečaj 15.30 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, spored, obvestila 19.20 Nacionalna ura: Mesečni politični pregled 19.50 Veseli domači napavi (plošče) 20.10 Pravna ura: Bistvo in pomen dednega prava (g. dr. Val. Bédovec) 20.30 Za zabavo in kratak čas akrihjo v pestrom spored kvarteta Štritar, Jožek in Ješek, g. prof. Marjan Lipošek, Radijski jazz in plošče 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, spored 22.30 Rad. orkester.

Drugi programi:

TOREK, 1. septembra. Belgrad 11: 15.50 Radio-igra 20.50 Operna ura — Belgrad 11: 20.00 Prirodna bogastva Jugoslavije — Zlatokopi 22.15 Belgradske noči — glasbena repertoarja — Zagreb: 20.00 Violinski koncerti Aleksandra Svederja 20.30 Vokalni koncert Julije Grill in Radio orkestra 21.30 Lalka glasba 22.15 Pisma glasbe

Spot

Sport v Slov. Konjicah

Agilni športni klubi SK Slov. Konjice in SR Boč iz Poljanec se kaj pridno vadijo za predstoječi nedeljski nogometni turnir za darovani pokal. Prejšnjoo nedeljo je SK Slov. Konjice gostoval v Poljanah. Prvo tekmo so odigrale mladinske čete, ter je končni rezultat 0 : 0 po zelo lepi obojestranski igri.

Nato sta igrala prva moštva, SK Boč znanlo pojačan, ter uspeva da premaga SK Slov. Konjice z rezultatom 6 : 3. Obe četi sta sicer bili enako močni, krivdo za poraz pa nosi slab vratar SK Slov. Konjice, ki ima na vesti tri gole.

V nedeljo pa je gostoval SK Boč iz Poljan v revanžni tekmi v Slov. Konjicah. Poudariti se mora, da je mesto mladine pripeljal celo svoje rezervno moštvo I. čete, ter naravno tako lahko premagal mladinsko četo SK Slov. Konjice z rezultatom 4 : 2.

Istotako je izredno pojačal svoje I. moštvo, katero je pa nezalužno in previsoko izraženo premagal SK Slov. Konjice s 5 proti 2, prvi polčas 0 proti 0. Vzrok za tak poraz v drugem polčasu leži v tem, ker je načelnik nogometne sekcije SK Slov. Konjice predruožil postavo moštva, ter je on kriv tega poraza. Takšni eksperimenti se lahko opustijo, načelniku pa naj boče opomin ta poraz.

Po teh predoborah sta oba kluba dokazala, da boče eden od njih v prihodnji nedelji odnesel pokal, seveda, če SK Store ali SK Gasilec iz Celja ne prekriža račune omenjenim klubom.

Turistično-sportni odbor — službeno. Opozarjajo se vsi ljubljanski klubi, študijski JAŽ, na spremembe urnika treningov pod vodstvom športnega učitelja g. Kleina. Treningi se bodo odštel vršili dnevno od 9—11 in od 19.30—19.30 naslednje: ponedeljek Stadion SK Planine enodnevno, torek igrišče SK Slovana za SK Litijo, sredo igrišče ASK Primorje reprezentativci, četrtek in petek ASK Primorje, sobota, popoldne SK Litija na igrišču Slovana, dopoldne Stadion za SK Planino, nedelja dopoldne ASK Primorje za reprezentativce. Opozarjajo se vsi klubi, da je trening na vseh igriščih dovoljen za vse lahkonastle ljubljanskih klubov.

ASK Primorje — lahkonastleška sekcija. Opozarjajo se vsi študenti na redni trening zaradi predstoječih tekmovanj: meeting SK Planine 6. septembra, ki bo veljal kot izbiri v tekah na 100 in 200 m za dolgočeto moštvo za Soljo (Česar Drago, Skok, Urbančič, Weibel itd.), državno prvenstvo podincev 4., 5. in 6. septembra v Belgradu, kakor tudi meeting v Solji 13. in 14. septembra. Treningi so nisoč obvezni za vse one ki pridejo v poštev za moštvo, ki nastopi v Solji.

Kolearska podzveza: Jugoslaviansko državno kolesarsko prvenstvo »Ac studije, ki bi se moralo vršiti 6. t. m. na progi Ljubljana-Zagreb se gl. domia Zveze iz tehniških razlogov preloži na 30. septembra 1936. Start se bo pravčasno javil potom časopisov.

Dunaj: 20.30 Koncert Radio orkestra, solistov in vokalne godbe 22.15 Včer komorne glasbe 23.30 Pisma glasba — Praga: 20.45 Benjamin Gligl peče na ploščah 21.15 Radio-igra — Brno: 20.45 Liszt: Sonata v h-molu za klavir — Varšava: 21.00 Koncert zbor (popularne nacionalne pesmi) 21.30 Koncert orkestra in solistov — Rim: 20.40 Radio-igra 21.15 Koncert — Milan: 20.40 Vezili: Travata, opera — Budimpešta: 20.00 Koncert Radio orkestra 21.30 Koncert organskega orkestra — Berlin: 19.00 Koncert solistov (alk in klavir) 20.10 Zabučni koncert Saabricskega — Köln: 19.00 Radio-sema iz Hviljenja A. Loeringa 21.00 Paster program Königberg: 20.30 Koncert (Radio orkester in solo violina) — München: 20.10 Včer lahke glasbe — Hamburg: 20.30 Wagner: Das Liebesverbot, opera 22.30 Včer lahke in narodne glasbe.

Naznanila

Liubljana

1 Deležki krožek Prosvete Ljubljana mesto ima drevi ob 20 sestanku. Prisrčno vabljen.

1 Zouški odesk Salsienzke prosvete ima danes ob 20 svoj redni sestanek. Predava g. St. Temšin o Matorni otoku.

1 Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62, in mr. Gartus, Moste.

Ali
ste že
naročeni
na
Slovenca
?
Vsak
naročnik
zavarovan

Zalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš predobri sin, brat in stric, gospod

Steiner Miroslav
pismonoša na Ježici

kateroga preмимо na zadnji poti v torek, dne 1. septembra 1936, ob 5 popoldne iz mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1936.

Zaluječi starši, bratje, sestre ter ostalo sorodstvo.

+

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem javljamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš predobri soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Anzelec Radoslav
mehanični mojster

kateroga spremimo na zadnji poti v sredo, dne 2. septembra 1936, ob 3/3 popoldne iz mrtvaške veže Splošne bolnišnice na pokopališče v Štepanju vas.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1936.

Zaluječa soproga z otrokoma ter ostalo sorodstvo.

+

Vsemogočni je poklical k sebi našega predobrega soproga, očeta, sina, brata in svaka, gospoda

Janka Vehovarja
posestnika v Sv. Petru na Medvedovem selu

v soboto, dne 29. avgusta 1936, ob 4 popoldne, v najlepši moški dobi 38 let. - Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 1. sept. ob 10 dopoldne na farnem pokopališču v Sv. Petru na Medvedovem selu. - Prosimo tihega sožalja.

Sv. Peter na Medvedovem selu, dne 31. avgusta 1936.

Fanica Vehovar, soproga, Janček, Tonček in Franček, sinovi, Franc in Ema, starši, Franje, Ana, Jože, Micka, brata in sestri ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Ob prebrdiki izgubi naše nad vse ljubljene soproge, mame, sestre, tete in svakinje, gospe

Marije Caserman roj. Turk

se najiskrenejše zahvalujemo vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali našo bol in spremlili našo drago pokojnico na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvalujemo hišnemu zdravniku g. dr. Šabcu za požrtvovalni trud za časa bolezni, zahvalujemo se če. duhovščini in vsem darovalcem prekrasnega cvetja.

Vrhnika, dne 30. avgusta 1936.

Globoko zaluječa rodbina Caserman in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočam žalostno vest, da je umrl po daljši, mučni bolezni moj ljubljani brat, gospod

Franc Porenta
mesarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 2. septembra ob 3/17 iz mrtvašnice Splošne bolnišnice v Ljubljani k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1936.

Ivo Zan.

Najlepsi čas v Rogaški Slatini je posezona

ki se začne s 1. septembrom — znižane cene!

1. oktobra se začne zimska sezona

Uspešno zdravljenel
Ves komfort!
Centralna kurjava!
Tekoča voda!
Globoko reducirane cene!

Vse informacije daje
Ravnateljstvo banovinskega zdravilišča
Rogaška Slatina.

DOLENC JOSIP
krznar

naznanja, da je otvoril na Sv. Petra cesti št. 19 v Ljubljani svojo lastno trgovino in delavnico

ter se p. n. občinstvu za poset najtoplejšje priporoča.

Njegovo mnogoletno poslovodstvo pri ugledni krznarski tvrdki Filip Bizjak na Kongresnem trgu je najboljšje jamstvo za njegovo popolno strokovno usposobljenost. Osamosvojil se v najlepšem sporazumu s tvrdko Filip Bizjak.

TELEFON ŠTEV. 2262

Za časa Velesejma

od 1. do 13. septembra

bo izhajal **SLOVENEČ** v znatno povečani nakladi in bo torej **oglaševanje** v tem dnevniku za vsakogar zelo koristnosno. Kličite telefon **29-92**

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.-; žentovnanjski oglasi Din 2.-, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.-. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega snatja se računata enkolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Katero veleposestvo event. župno ali samostansko, sprejme absolutno kmetijske šole, postenege in močnega fanta v prakso? Naslov povelje podružnica »Slovenca« v Celju. (a)

Dekle z dežele želi službo v kuhinji, kjer bi se zraven učila kuhati — v bližini Celja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12408. (a)

Gospodje trgovci! Mlad pomočnik, verziran v trgovini mešanega blaga, želi kakršnokoli zaposlenje, najraje v Ljubljani, tudi za potovanje in prodajo kaknega drugega predmeta. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Vesten in sposoben« št. 12733. (a)

Službodobe

Občina Mošnje okraj Radovljica, razpisuje pragmatično mesto občinskega delovodj. Šolska izobrazba: 4 razrede uredne šole ali nje enako strok. šola, varščina 5000 Din. — Pravilno kolkovane prejšnje, opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o obč. uslužbenih je vložiti tekom 30 dni po objavi razpisa v tem listu pri tej občini. — Uprava občine. b

Hlapec za vsa dela, vojaščne prostega, z daljšimi pričevali, sprejemem. Ponudbe pod »S kavejjo prednost« upravi »Slovenca« št. 12738. (b)

Pouk

Tečajji nemščine v Delavski zbornici. Začetniki, nadaljevalni in konverzijski tečajji, zvečer za odrasle, popoldne (ozir. dopoldne) za šolarje. — Vpisovanje vsak večer od pol 7 do 8. — Vhod z Miklošičeve ceste, glavna veža, pritl., desno.

Strojepisni pouk Večerni tečaj. Vpisovanje dneвно, pričetek dne 3. septembra ob 18. Učna ura 2 Din. Christofov zavod, Domobrnska 15. u

Vajenci

Modistinja sprejme vajenko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12753. (v)

Dijaki

1 ali 2 dijaka (-injo) nižješola sprejemem v svo oskrbo. Naslov v upravi »Slov.« št. 12729. (D)

Boljšega dijaka (-injo) sprejemem v svo oskrbo — klavir in pomoč pri učenju na razpolago. — Cankarjevo nabrežje 19-I. D

Dva dijaka (-inji) sprejemem na stanovanje in hrano. Kovačič, Tržiška c. 6, Ljubljana. (D)

Denar

Posojila na vložne knjžice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Kupimo

Staro medenino baker in bron kupuje Jugo-lutz, Ljubljana VII.

Namizna jabolka vagonke količine — in suhe gobe kupuje Artur Nachbar, Radeče. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah **CERNE**, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Posrestva

Štiri travnike prodam v lasti; sladko seno. Ljubljana, Prule 8

Večja trgovska hiša rentabilna, v centru Ljubljane, ugodno napredaj. Poizvedbe: Tehnični biro, Nunska 17. (p)

Prodajmo

Za šolo torbice, aktovke, nahrbtnike, peresnice, vse v velik izbori, pripravila Kravos Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Dve komplet. novi izložbi

iz mecesnov. lesa, z nadoknoma, dvema zaporama in rolo, prodam po nizki cenl. — Praprotnik, Domzale. (l)

Spalnice

javorjeve, brstove, masivne, prodam po znižani cenl. Ljubljana, Prule 8.

Nogavice, rokavice in pletenine Vam nudl v velikl izborl najugodnejše in najceneje trvdka Kari Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

1000 m' jelovih desk,

nadalje javorjeve, brstove, hruškovke, borove, bukove deske, 3 do 8 cm. prodam. Cene konkurenčne. Ljubljana, Prule 8. (l)

la suhe slive

debele — zabol 10 kg 64 Din, 5 kg 32 Din, vrečice 50 kg 200 Din franko voznilna — razposilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Kislo zelje, repa

novno prvovrstno, in glave za zdarno v sodčkih dobavlja vsako množino po brezkonkurenčni cenl **GUSTAV ERKLAVEC** Ljubljana-Kodeljevo, Povšetova 10, tef. 25-91.

Vino

lastni pridelek, belo in rdeče, prodava večjo količino Anton Bibič, Globoko, p. Brežice. (l)

Stanovanja

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje manjše — oddam mirni strankl. Poizvedbe: Slomškova ulica 10, Kodeljevo. (c)

Lepo dvosobno stanovanje s pritlikinami, verando oddam oktobra pri stari šišenski cerkvi. Vodovodna 12. Vprašati od 1. septembra tam, ali Christofov zavod, Domobrnska št. 15. (c)

Stanovanje

sobe in kuhinje oddam za oktober. Val. Vodnikova 15, Moste. (c)

Dvosobno stanovanje

s kopalnico oddam s 1. oktobrom v Beljaski ulici št. 26. (c)

GRDE VELIKE ZNOJNICE - ZAJEDALCI

od slabo izbranega pudra

Popolnoma nova vrsta pudra, ki "NE TVORI GRUDIC"

Dr. M. Catrin od medicinske fakultete v Parizu pravi: »Pudri, ki imajo dosti škroba, se vlezajo v znojnice in se tam zabubijo, zaradi česar se znojnice povečajo. Pudri, ki vsebujejo kakor kaša male grudice, dražijo nežne kožne znojnice ter povzročajo zamašenje in zajedalce. Najčistejši veterini puder, ki vsebuje smetanovo peno, pa ima v resnici okrepitev in polepševalne učinke na kožo.«

»Na zraku prevetreni« puder se proizvaja po novem presnetljivem načinu, po katerem pride v puder samo to, kar lahko plava v zraku. Po tem načinu se dela puder Tokalon. To je tudi vzrok, da puder Tokalon ne more vsebovati sestavin, ki bi se lahko strunile ali zlepile v gurde in kepe ter dražile znojnice. Zato se puder Tokalon razprostira tako gladko in enakomerno, pokrivajoč kožo z nevidljivo tančico lepote. Puder Tokalon je poleg tega na patentiran način kombiniran s smetanovo peno. Zaredi tega se lahko tudi 8 ur obdrži na koži. Tudi v najbolj soparnem lokalni ni Vašemu licu potrebno »polepšanje«. O koncu dolgega plesnega večera bo Vaša polt še vedno sveža in brez bleška. Poizkusite še danes khatlico pudra Tokalona — »na zraku prevetrenega« pudra. To je nekaj popolnoma novega in neobičajnega. Če ne boste zadovoljni z rezultati, se Vam denar vrne.

Tinček in Tonček v Atlantidi

144.
Koristne živali v Atlantidi.

»Prišli so do živali, ki je bila nekoliko podobna našemu pujsu, samo rilec je imela mnogo daljši. Kakšna žival pa je spet to?« se je začudil Tinček. »To je eden izmed naših vrtnarskih delavcev,« je razlagal Cip. »Opravlja zelo koristno delo: gredice čisti plevela in koplje krompir.« In je prečudna žival res s takšno vnemo grebla z nogami tla in kopala krompir, da jo je bilo veselje pogledati.

»Ta,« je pokazal Cip velikansko žival, podobno našemu slonu, »pa je navaden cestni delavec in inženir obenem. S svojimi zobmi koplje jarke, v katerih se nabira podzemeljska voda, da zalivamo z njo žitna polja. Kakor nemara vesta, v Atlantidi nikoli ne dežuje.«

Tinček in Tonček sta si z zanimanjem ogledala prečudno žival od vseh strani. Morala sta priznati, da je svoje delo imenito opravljala. Z zobmi je rahljala zemljo, z rilcem pa jo je metala na vse strani.

»Ta zaleže za najmodernejši ameriški stroj!« je z občudovanjem vzkliknil Tonček.

»Pa to vse skupaj še ni nič,« je ponosno rekel Cip. »Najimnitnejše šele pride!«

SOBE

Dva gospoda sprejemem na stanovanje, po želji tudi na hrano. — Kopalnica na razpolago. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.561. (s)

Lepo opremljeno sobo s posebnim vvhodom takoj oddam gospodu. Poljanski nasip 8-I. (s)

Razno

Za izlete v tu- in inozemstvo Vam nudim 7 sedežen odprta avto. Telefon 31-87. (r)

Zvočno kino aparaturo

pripravno za večji kraj ali mesto, celo, dam v najem. Ponudbe na ogl. odd. Slovenca pod šifro: »Kino št. 12732«. (r)

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša ljubljena mama

Franciška Zabukošek

včeraj, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 1. septembra 1936, ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti v Zavodni št. 55 na mestno pokopališče. Celje-Zavodna, dne 31. avgusta 1936.

Mihael Zabukošek, blagajnik Cinkarne d. d. v pok., soprog. Vida Hočevar, hči. Metod Hočevar, zet. Daniel Hočevar, vnuk.

Alja Rahmanova: 43

Tovarna novega človeka

Roman.

Tanja je vstala in se vrnila v hišo. Njurka ji je odprla vrata in jo začudeno pogledala. »Danes se nisem čutila zdravo,« je rekla Tanja. »Toda zdaj je že zopet čisto dobro. Tako lepo sem počivala na vrtu!«

Njurka se je zadovoljila s tem pojasnilom in sedla s šivanjem k mizi. Tanja je legla v posteljo. A še dolgo ni mogla zaspati. Mislila je na svojega otroka, a ne več v strahu in bolesti. Mir in tiha radost sta jo prevzela. Nič več se ni čutila osamelo. Ob njeni strani je stala Mati vseh mater, Mati vseh siromakov in bogatinov, vseh srečnih in nesrečnih, Mati, ki je dala življenje Kristusu...

Tamara je stopala po strmem zelenem bregu nizdol k reki in sedla tam na tnalo. Sonce je sijalo jasno in bleščče; a vroče ni bilo, zakaj od reke je pihal vladen veter. Danes je imela dober dan; delo na njeni sliki je napredovalo tako, kot si je želela. Čustvo sreče brez odseva, ki ga je čutila že nekaj časa, jo je tudi danes popolnoma prevzelo. Tako dolgo je živela v nesreči in žalosti, da ji je bila vedno in vedno vsaka posamezna minuta njenega golaega življenja nezasišano darilo sreče. Z najiskrenejšim veseljem je prisluškovala zmedenim glasovom, ki jih je prinajal veter, škripanju nekega voza, kričanju ptice, smehu otrok v igri in kot zamaknjena je zrla v begajočo igro lesketajočih se valov. Kako je vendar vse lepo, si je dejala; kje le imajo

ljudje svoje oči, da ne vidijo vsega tega? Zakaj vlada v njihovih srcih tako mračna megla? Zakaj nočejo razumeti, da bi njihove duše pošteno ozdravele, če bi se le naučili poslušati glas prirode? Če bi hoteli poslušati ta glas, kako lahko bi potem razumeli sami sebe!

In Tamari se je zazdelo, kot da je prav to resnica, ki jo je spoznala in s katero je vdihnila svoji sliki življenje. In kako preprosta je bila vendar ta resnica: poglej sam vase, vprašaj samega sebe in vedno boš vedel, kako ti je treba ravnati. Nikdar te notranji glas ne bo varal; in kakor bi ti bilo tudi težko, poslušati ga, vedno ti bo pomenil pravo, resnično veselje življenja, če se mu boš dal voditi! Vest te ne bo nikoli goljufala; in zato, zato... odpovedati se moraš znati. Odreči se moraš svoji sreči, če hočeš svojo srečo najti; svoje sreče ne smeš graditi na nesreči svojega bližnjega...

Tamara je legla v travo in zrla proti blestečemu modremu nebu... Dostojevski je dejal, da je lepota uganka... da bo lepota rešila svet... in lepota naj reši tudi tvojo dušo, tvojo ubogo, ubogo dušo...

Nekje v daljni dalji je zapel zvon, votlo kot iz praznega sode je donel tu sem. Tamara se je smehljala... Seveda je to malenkost, toda zakaj proizvajajo ti tam tako neprijetne glasove? O, vem, zakaj se boljševiski lepote tako zelo boje: boje se, da bi se človeška duša potem prebudila in spomnila, da je že sama na sebi nekaj neizmerno dragocenega!

Zdaj so smuknile njene misli tja, okoli česar so se pletle vedno in vedno v zadnjih tednih: k njeni ljubezni do profesorja Orlova. Ali ga res ljubi? Da, ljubi ga. Toda zdaj si je prišla na jasno, da mora ubiti svojo ljubezen do njega. In čudno, to spoznanje je sprejela kot olajšanje, kot rešitev. Ljubezen do njega bi izpremenila njeno življenje v ječo, hotela pa je biti svobodna!

»Oh,« si je dejala, »živim vendar lahko brez njega, sama, čisto sama...; umrla bi seveda rada v njegovi bližini.« Umreti? Ta misel se ji je prvič po dolgem času zopet porodila, a ni se je ustrašila. Ne, nasprotno: prevzela jo je nekakšna lahna radost...

Ljubezen hočem nadomestiti s svojim ustvarjanjem, je mislila. V svojem delu hočem najti življenjsko moč, ki jo drugi ljudje črpajo iz ljubezni; svojem ustvarjanju hočem dati svoje radosti in svoje bolečine, ki jih drugi ljudje žrtvujejo ljubezni. In lahen nasmeh ji je spreletel poteze, ko ji je prišel na misel nemški stih, ki ga je brala nekoč v svoji malosti v neki otroški knjigi:

Kdor sam je, ta živi kot piči,
ker nihče mu ne more nič.

A smeh je izginil in obrnila je svojo pozornost na bel, čudno oblikovan oblak, ki je ravno nad njo počasi plaval po nebu. Bil je tako svetel, tako lahak, tako rahel, da si je Tamara hotela to podobo ohraniti v spominu, da bi jo pozneje uporabila za svojo sliko. In zopet je začela misliti na svoje delo; začela je sanjati, kako bodo ljudje stali pred njim in plakali. Do najtišjih duševnih globin naj presune človeška srca in jih prisili, da se zopet spomnijo tega, kar so pozabila. Njena slika naj bi bila goreč poziv!...

Ni pa se dolgo mudila pri svoji sliki; zopet je stal profesor Orlov pred njenimi očmi. Kakšna sreča je, če človek premagava v sebi ljubezen, je mislila. Poglavitno je, da potlačiš v sebi žejo po dotiku; zakaj ko mine ta strast, potem je tudi ljubezen pri kraju. Kako sem prej vedno hrepenela po tem, da bi se smela priviti k njemu, da bi se mu mogla popolnoma vdati! A to je zdaj minilo, popolnoma minilo, zdaj ne hrepenim več niti po tem, da bi ga videla...

Celoletna naročnina na:
 Zbirko domaćih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11.-
 Zbirko domaćih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.-
Jugoslovanska knjigarna
 Koston.